

Zintegrowany Plan Działania Miasta Koszalina

PROCURE – Tworzenie dobrej, lokalnej gospodarki przez zamówienia publiczne

Program Operacyjny URBACT III na lata 2014-2020

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. LOKALNA GRUPA URBACT I ZINTEGROWANY PLAN DZIAŁANIA MIASTA KOSZALINA	4
II. MIASTO KOSZALIN	6
Położenie i znaczenie Miasta Koszalina.....	6
Profil demograficzny.....	7
Profil gospodarczy	7
Analiza SWOT Miasta Koszalina i przyczyny udziału w projekcie PROCURE	9
III. UNIJNY KONTEKST ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	11
IV. KRAJOWY KONTEKST ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	12
V. LOKALNY KONTEKST ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	14
Organizacja zamówień publicznych Miasta Koszalina i innych podmiotów publicznych.....	14
Analiza rynku zamówień publicznych w Koszalinie	15
Praktyka zamówień publicznych realizowanych w Koszalinie.....	18
Opinie lokalnych przedsiębiorców na temat zamówień publicznych	19
VI. PODSUMOWANIE PRACY NAD PROJEKTEM PROCURE	20
Spotkania międzynarodowe	20
Spotkania Lokalnej Grupy URBACT.....	21
Budowa kompetencji na poziomie lokalnym	22
Czego nauczyliśmy się od partnerów projektu.....	22
VII. GŁÓWNE WYZWANIA I CEL OGÓLNY	23
Cel ogólny Zintegrowanego Planu Działania Miasta Koszalina	26
VIII. PLANOWANE DZIAŁANIA.....	27
IX. FINANSOWANIE DZIAŁAŃ.....	34
X. ANALIZA RYZYKA.....	35
XI. PODSUMOWANIE	36

WPROWADZENIE

Niniejszy Zintegrowany Plan Działania (IAP) Miasta Koszalina został wypracowany w wyniku działań sieci współpracy „PROCURE – Tworzenie dobrej, lokalnej gospodarki przez zamówienia publiczne”.

PROCURE¹ jest siecią współpracy 11 partnerów² kierowaną przez Miasto Preston (Wielka Brytania), współfinansowaną ze środków Programu URBACT III³, który umożliwia naukę i wymianę doświadczeń międzynarodowych pomiędzy miastami na określony temat. Sieć współpracy PROCURE łączy miasta i dąży do osiągnięcia sukcesu w dziedzinie zamówień, które jest procesem nabywania towarów i usług przez władze publiczne oraz firmy.

Sieć współpracy PROCURE została zawiązana we wrześniu 2015 r. (zobacz studium otwarcia⁴) i funkcjonowała do maja 2018 r.

W ciągu dwóch lat, od maja 2016 r. partnerzy projektu PROCURE organizowali spotkania na szczeblu międzynarodowym (europejskim) i lokalnym – poprzez współpracę z grupami lokalnych interesariuszy⁵ w celu przedyskutowania i eksploracji szeregu tematów, z przyświecającym im celem głównym: wypracowania Zintegrowanego Planu Działania.

Partnerzy sieci współpracy PROCURE zgodzili się, że projekt, zarówno na międzynarodowym jak i na lokalnym poziomie, będzie się skupiał na następujących zagadnieniach:

- Odpowiedź na europejskie i krajowe prawo zamówień publicznych;
- Analiza wydatków i strategia zamówień publicznych;
- Innowacje w zamówieniach publicznych: kryteria społeczne i środowiskowe;
- Angażowanie i podnoszenie świadomości lokalnych MŚP;
- Mierzenie wpływu zamówień publicznych.

Zintegrowany Plan Działania Miasta Koszalina odzwierciedla wiedzę pozyskaną na szczeblu międzynarodowym i lokalnym związaną z powyższymi tematami i wytycza planowane działania dla zwiększenia roli zamówień publicznych. Dokument został ukształtowany poprzez odpowiedzi na wyzwania, które zidentyfikowaliśmy w studium otwarcia, nasze obecne procesy i praktyki dotyczące zamówień publicznych, nauki wyciągnięte z sieci oraz to, co chcielibyśmy osiągnąć idąc dalej.

Matthew Jackson – Główny Ekspert projektu PROCURE

¹ <http://urbact.eu/procure>

² <http://urbact.eu/interactive-map?network=7450>

³ <http://urbact.eu/>

⁴ http://urbact.eu/library?f%5B0%5D=field_network_reference_multiple%3A7450

⁵ <http://urbact.eu/urbact-local-groups>

I. LOKALNA GRUPA URBACT I ZINTEGROWANY PLAN DZIAŁANIA MIASTA KOSZALINA

Lokalna Grupa URBACT (ULG) jest kluczowym elementem Programu URBACT, zgodnie z podejściem zakładającym tworzenie partnerstw między instytucjami publicznymi oraz lokalnymi interesariuszami: sektorem prywatnym i społeczeństwem obywatelskim.

LGU są sposobem pozwalającym na tworzenie zintegrowanego i partycypacyjnego podejścia do polityk miejskich przy wykorzystaniu sieci i metodologii URBACT. Łącząc lokalnych partnerów, by umożliwić im współpracę nad określonym problemem oraz wymianę doświadczeń na poziomie międzynarodowym, Lokalna Grupa Wsparcia gwarantuje uzyskanie bardziej wnikliwych i innowacyjnych wyników prowadzących do opracowania lokalnego Zintegrowanego Planu Działania.

Wkrótce po rozpoczęciu projektu PROCURE Miasto Koszalin, wykorzystując narzędzia i metodologię URBACT, dokonało identyfikacji kluczowych interesariuszy, którzy mogliby być zainteresowani współpracą z samorządem i wspólnym poszukiwaniem rozwiązań dla zdiagnozowanych problemów i wyzwań w ramach sieci współpracy. Do współpracy zaprosiliśmy przedstawicieli dużych jednostek publicznych, samorząd gospodarczy przedsiębiorców oraz organizację pozarządową wspierającą i promującą przedsiębiorczość.

Największe jednostki publiczne należące do największych zamawiających publicznych i największych pracodawców w Koszalinie reprezentują:

Samorząd Miasta Koszalina na prawach powiatu - to Urząd Miejski w Koszalinie oraz podległe mu jednostki budżetowe i organizacyjne takie jak np. Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Budynków Mieszkalnych, przedszkola (18), szkoły (26), jednostki kultury (Biblioteka, Filharmonia, Teatr, Centrum Kultury) Miasto Koszalin jest także większościowym właścicielem kilku przedsiębiorstw świadczących usługi komunalne (m.in. dostawy wody i odbiór ścieków, dostawy ciepła, usuwanie odpadów, transport publiczny).

Miasto Koszalin w pracach ULG reprezentują pracownicy Urzędu Miejskiego w Koszalinie: Pani Urszula Miller – Grzybowska – Dyrektor Wydziału Rozwoju i Współpracy Terytorialnej (Koordynator Lokalnej Grupy Wsparcia), Pani Regina Fibingier – Kierownik Biura Zamówień Publicznych oraz Pani Joanna Piotrkowska – Ciechomska – Pełnomocnik Prezydenta ds. Inwestorów Kluczowych i Zatrudnienia. Z uwagi na wagę tematyki projektu dla Miasta bezpośredni nadzór nad projektem z ramienia Prezydenta Koszalina objął Pan Tomasz Czuczak – Sekretarz Miasta, a poparcia projektowi udzielił Radny Rady Miejskiej Pan Marcin Waszkiewicz – Przewodniczący Komisji Prawnej i Porządku Publicznego.

Politechnika Koszalińska – to największa uczelnia techniczna na Pomorzu Środkowym. Ponad 6 000 studentów, 4 wydziały: Mechaniczny, Budownictwa i Inżynierii Środowiska, Elektroniki i Informatyki, Ekonomii i Zarządzania, 4 instytuty. Z ramienia Politechniki w pracach Grupy uczestniczy Pan Andrzej Askaldowicz – Kierownik Działu Zamówień.

Szpital Wojewódzki w Koszalinie – szpital podległy województwu o subregionalnym zasięgu oddziaływania. Świadczy wszechstronne usługi medyczne dla populacji obejmującej ok. 500 000 mieszkańców.

Przedstawicielem Szpitala w pracach ULG jest Pan Piotr Gąska – Kierownik Działu Zamówień Publicznych.

Powiat Koszaliński - administracja szczebla powiatowego, dla gmin wiejskich otaczających miasto Koszalin zlokalizowanych w jego obszarze funkcjonalnym. Ma kilka jednostek podległych takich jak Starostwo Powiatowe, Powiatowy Zarząd Dróg, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Powiat w pracach Grupy reprezentuje Pan Dariusz Kalinowski – Wicestarosta Koszaliński.

Organizacje zrzeszające przedsiębiorców (drugi sektor) reprezentują:

Koszalińska Izba Przemysłowo-Handlowa – to jedna z najstarszych w regionie organizacji samorządu gospodarczego zrzeszająca firmy z terenu Koszalina i Pomorza Środkowego. Celem działania Izby jest tworzenie sprzyjających warunków do funkcjonowania i rozwoju podmiotów gospodarczych. Organizacja promuje lokalne i regionalne firmy przyznając od wielu lat uznaną nagrodę „Koszaliński Denar”. Jedną z postaw promowanych przez KIPH jest inicjatywa „Kupuj lokalnie”, zachęcająca do wydawania środków w lokalnej gospodarce. Izbę reprezentują Prezydent KIPH Pan Romuald Sobieralski oraz Pan Piotra Huzar – Dyrektor Biura Zarządu KIPH.

Północna Izba Gospodarcza w Koszalinie jest powołanym w 2008 r. z inicjatywy grupy koszalińskich przedsiębiorców autonomicznym oddziałem Północnej Izby Gospodarczej w Szczecinie, największej reprezentacji samorządu gospodarczego Pomorza Zachodniego, działającej na rzecz integracji środowiska przedsiębiorców w województwie i reprezentacji jego interesów. PIG Oddział w Koszalinie reprezentuje jego Prezes Pan Roman Biłas.

Business Centre Club – Łoża Koszalińska. Powstały w 1991 r. BCC jest prestiżową, ogólnopolską organizacją przedsiębiorców i związkiem reprezentującym interesy pracodawców w Radzie Dialogu Społecznego powołanej przez rząd. BCC prowadzi aktywny lobbing gospodarczy na rzecz obrony interesów polskich przedsiębiorców, rozwoju gospodarki wolnorynkowej, tworzenia dobrego prawa. Kanclerzem Koszalińskiej Łoży BCC jest Pan Wiesław Zinka będący także Przewodniczącym Rady Gospodarczej przy Prezydencie Koszalina.

Z ramienia organizacji pozarządowych (trzeci sektor) w pracach Grupy uczestniczy:

Fundacja Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości powstała w 1993 r., oferuje kompleksowy pakiet usług informacyjno-doradczych, szkoleniowych i finansowych adresowanych do bezrobotnych osób rozpoczynających działalność gospodarczą oraz mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw. Do dorobku Fundacji należy m.in. wykreowanie inicjatywy „Made in Koszalin” promującej potencjał koszalińskich przedsiębiorców, zwiększającej lojalność klientów wobec lokalnych usług i produktów oraz wzbudzającej lokalny patriotyzm gospodarczy mieszkańców Koszalina i okolic. Z ramienia Fundacji CIP w pracach Lokalnej Grupy uczestniczą Pani Justyna Grosicka – Prezes Zarządu i Pani Katarzyna Szłapka – Kierownik Centrum Biznesu w ramach Fundacji.

Zintegrowany Plan Działania (ZPD) to dokument strategiczny, który identyfikuje potrzeby, analizuje problemy i możliwości oraz proponuje zrównoważone, wykonalne rozwiązania. Wszystkie miasta w sieci partnerskiej URBACT muszą stworzyć Plan, a dokumenty te mogą być zapisane w różnych formatach odzwierciedlających lokalną specyfikę i uwarunkowania.

Zintegrowany Plan Działania to pierwsze i użyteczne narzędzie pozwalające miastom na przystąpienie do rozwiązywania lokalnych problemów i poprawienia sytuacji na poziomie lokalnym. W programie URBACT Zintegrowany Plan Działania jest wynikiem współpracy i procesów partycypacyjnych interesariuszy skupionych w Lokalnej Grupie URBACT.

W systemie strategicznego zarządzania Miasta Koszalina Zintegrowany Plan Działania wypracowany w ramach projektu PROCURE będzie pełnił funkcję jednego z programów operacyjnych ukierunkowanego na rozwój gospodarki miasta i wykonawczego w stosunku do Strategii Rozwoju Koszalina. ZPD spełnia wszystkie cechy takiego dokumentu: przedstawia miasto i jego uwarunkowania lokalne oraz diagnozę sytuacji w obszarze problemowym, nad którym pracowała sieć współpracy. Dokument określa kluczowe wyzwania oraz proponuje podjęcie szeregu działań stanowiących odpowiedź na nie, przyczyniających się do osiągnięcia sformułowanego celu głównego.

Z Planu będą mogły korzystać jednostki organizacyjne Miasta Koszalina oraz inne koszalińskie jednostki publiczne realizując swoje zamówienia publiczne w taki sposób, by przynosiły one jak największej korzyści dla lokalnej gospodarki.

II. MIASTO KOSZALIN

Położenie i znaczenie Miasta Koszalina

Położenie Koszalina w Europie.

Gmina Miasto Koszalin na prawach powiatu jest drugim co do wielkości, po Szczecinie, ośrodkiem miejskim w województwie zachodniopomorskim, położonym u wybrzeża Morza Bałtyckiego, w północno-zachodniej części Polski. Miasto usytuowane jest na Pobrzeżu Koszalińskim, w dorzeczu rzeki Dzierżęcinki w otoczeniu lasów i jezior: od południa Lubiatowskiego, stanowiącego rezerwat przyrody i od północy: przymorskiego jeziora Jamno.

Koszalin – widok z lotu ptaka

Koszalin – centrum miasta

Koszalin jest ważnym ośrodkiem administracyjno – gospodarczym oraz kulturalnym o subregionalnym znaczeniu dla wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Oprócz instytucji lokalnych i powiatowych skupia także urzędy i instytucje o znaczeniu subregionalnym, takie jak Delegatura Urzędu Wojewódzkiego, Wydział Zamiejscowy Urzędu Marszałkowskiego, Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich, Urząd Celny, Sąd Okręgowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

W mieście działa kilka ważnych jednostek kultury o ponadlokalnym zasięgu oddziaływania, takich jak Muzeum, Biblioteka, Bałtycki Teatr Dramatyczny, Filharmonia, kina oraz liczne obiekty sportowo - rekreacyjne (m.in. Hala Widowiskowo – Sportowa, Park Wodny Koszalin). To także istotny ośrodek akademicki Pomorza Środkowego z dominującą rolą Politechniki Koszalińskiej (ponad 6 000 studentów).

Nowe obiekty publiczne powstałe w ostatnich latach: Hala Widowiskowo – Sportowa, Park Wodny Koszalin, Filharmonia Koszalińska.

Za obszar funkcjonalny Koszalina przyjmuje się teren administracyjny Gminy Miasto Koszalin na Prawach Powiatu – stanowiący jego centrum oraz otaczające go 8 gmin tworzących Powiat Koszaliński (ziemski).

Miasto Koszalin zaludnione przez 107 970 mieszkańców (2015) obejmuje powierzchnię 98,33 km² – co daje gęstość zaludnienia 1098 osoby/km². Powiat Koszaliński o powierzchni 1653 km² jest zamieszany przez 65 981 osób (2014), co daje gęstość zaludnienia 40 osób/km². Łącznie Koszaliński Obszar Funkcjonalny zamieszkuje więc ponad 170 tys. ludzi.

Obszar Funkcjonalny Koszalina na tle regionu.

Poza samym miastem Koszaliński Obszar Funkcjonalny stanowią słabo zaludnione tereny o charakterze podmiejskim rezydencjonalnym oraz wiejskim, rolniczym z miejscowościami nie przekraczającymi wielkości kilku tysięcy mieszkańców.

Profil demograficzny

Koszalin pod względem liczby mieszkańców jest drugim po Szczecinie ośrodkiem w Województwie Zachodniopomorskim. Liczba ludności Koszalina stanowi ok. 6,3% Województwa. W skali kraju jest to 0,28% ludności.

W populacji mieszkańców przeważają kobiety (52,80 % populacji), co bezpośrednio przekłada się na wysokość współczynnika feminizacji, który wynosi 112 kobiet na 100 mężczyzn. Współczynnik feminizacji dla kraju w 2015 r. wyniósł 107 a dla regionu 106.

Koszalin odznacza się niekorzystnymi zmianami w strukturze ludności. Zwiększa się wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym (rencistów i emerytów) w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym i jednocześnie maleje przyrost naturalny, nie wykazujący od 2012 r. wartości dodatnich.

Mieszkańcy Koszalina podczas obchodów 750 – lecia miasta w 2016 r.

Starzenie się społeczeństwa jest zjawiskiem narastającym i coraz bardziej odczuwalnym. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w 2000 roku wynosiła 14,21%, w roku 2015 było to już 23,4%, natomiast liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, w porównywanym okresie wynosiła: 2000 rok - 20,81%, 2015 – 15,7%. Mediana wieku w 2000 r. wynosiła 36,0 lat, w 2015 r. 43,1 lat. Zjawisko to stanowi wyzwanie dla rynku pracy oraz w przyszłości skutkować będzie mniejszymi wpływami do budżetu samorządowego. Tendencja ta będzie miała również wpływ na zwiększenie wydatków na opiekę społeczną i służbę zdrowia w przyszłości.

Na zmniejszającą się liczbę ludności ma również wpływ ujemne od kilku lat saldo migracji tj. liczba osób napływających do Koszalina jest niższa niż opuszczających miasto. Najczęstsze powody wyjeżdżania z miasta to emigracja zarobkowa do zamożniejszych krajów UE, pozostawianie młodzieży w większych ośrodkach miejskich po studiach oraz postępująca suburbanizacja – osadnictwo na terenach wiejskich otaczających miasto.

Ludność Koszalina jest prawie homogeniczna narodowościowo, etnicznie oraz językowo. Na terenie Miasta aktywnie działa zorganizowana ukraińska mniejszość narodowa - potomkowie Ukraińców przesiedlonych tu po II wojnie światowej ze wschodu kraju oraz przybywający od kilku lat pracownicy najemni. Nielicznymi rezydentami są obywatele innych państw m.in. Turcji, Wietnamu prowadzący własną działalność gospodarczą głównie w zakresie gastronomii i handlu. Polska poza stolicą i dużymi miastami nie jest generalnie krajem atrakcyjnym dla uchodźców i migrantów ekonomicznych.

Profil gospodarczy

Z analizy gospodarki lokalnej Koszalina wynika, że spośród zarejestrowanych w 2015 r. podmiotów gospodarczych (18 303 - wzrost o 37 podmioty względem roku poprzedniego) 96,4% działa w sektorze prywatnym, a nieco ponad 3% w sektorze publicznym. Koszalin na tle Polski charakteryzuje się wysokim współczynnikiem przedsiębiorczości. 170 firm przypada na każdy 1 000 mieszkańców podczas gdy w regionie jest ich 129, a w kraju 109. Wysoki procent mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą jest m.in. wynikiem przechodzenia pracobiorców na formę samozatrudnienia w celu zmniejszenia obciążeń podatkowych.

W Koszalinie zarejestrowanych jest 1 501 spółek prawa handlowego, około 264 z nich to spółki z udziałem kapitału zagranicznego. Do dużych pracodawców należą jednostki publiczne takie jak Szpital Wojewódzki, Politechnika Koszalińska, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Sąd Okręgowy, Urząd Miejski, spółki komunalne. Struktura podmiotów gospodarczych wg kryterium wielkości wykazuje, że w gospodarce lokalnej zdecydowanie dominują mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników (97% ogólnej liczby podmiotów) a resztę stanowią głównie małe i średnie firmy. Firmy duże to margines: tylko 18 podmiotów zatrudnia 250 i więcej osób, w tym zaledwie 1 podmiot zatrudniający powyżej 1 tys. osób.

W lokalnej gospodarce dominują przedsiębiorstwa funkcjonujące w sektorze handlu i usług - 75,5%, w tym najwięcej w sektorze usług rynkowych. W sektorze przemysł i budownictwo działa 17,7%, natomiast w mieście występuje także niewielki odsetek firm prowadzących działalność w sektorze rolniczym - 0,5%.

Koszalińskie branże gospodarcze takie jak przetwórstwo rybne, produkcja szyb czy technika próżniowa cechuje wysoki potencjał eksportowy.

Do kluczowych branż przemysłowych należą: przemysł lekki i przetwórczy (m.in. produkcja wyrobów dla budownictwa, szyb samochodowych, wyrobów tekstylnych, urządzenia próżniowe), metalowy (produkcja zbiorników ze stali, gotowych wyrobów metalowych, obróbka metali na zamówienie), spożywczy (zakłady cukiernicze, przetwórstwa rybne, zbożowo-młynarskie, browar), drzewny (fabryka stolarki okiennej, mebli biurowych), produkcja opakowań i artykułów z tworzyw sztucznych, logistyka i magazyny (centrum dystrybucyjne dużej sieci handlu detalicznego).

Specjalna Strefa Ekonomiczna w Koszalinie

Centrum logistyczne na terenie SSE

Ważnym motorem gospodarczym Koszalin jest działająca tu od 2003 r. i kilkakrotnie powiększana „Podstrefa Koszalin” Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej licząca obecnie ok. 150 ha i oferująca preferencyjne warunki do inwestowania w postaci zwolnień z podatku CIT do max. 55% oraz z lokalnego podatku od nieruchomości. Na terenie strefy działa obecnie 25 firm zatrudniających blisko 2 000 pracowników.

Największe centrum handlowe w regionie

Koszalin jest ważnym, subregionalnym ośrodkiem handlu. W mieście znajduje się wiele obiektów handlowych m.in. 3 centra handlowe, w tym największe w promieniu 100 km CH Atrium o pow. 50 000 m². Na terenie miasta działa także kilka domów handlowych oraz hala cash and carry. Istnieje wiele sieci supermarketów i dyskontów regionalnych, krajowych i zagranicznych sieci oraz kilka targowisk miejskich.

Wartość Produktu Krajowego Brutto w przeliczeniu na jednego mieszkańca, w roku 2014 w podregionie koszalińskim to 36 389 PLN (8 463 EUR), utrzymywała się na poziomie niższym niż średnia dla kraju (81,4%) oraz województwa zachodniopomorskiego (97,1%).

Wg danych GUS ogólna liczba pracujących koszalinian w 2015 roku wynosiła 32 378 osób i stanowiła 49,2% ogólnej liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym (65 752). Na 1000 osób w analizowanym roku przypadało 300 pracujących – wskaźnik ten charakteryzuje się stałą tendencją spadkową w 2015 roku wskaźnik wykazał od 2010 roku najwyższą wartość. Z danych wynika także, że najwyższy udział pracujących, zatrudnionych było (2015 r.) w sektorze usług – 35,7% oraz w przemyśle i budownictwie – 31,7%. Najmniejszy odsetek – 0,7% w sektorze rolniczym.

Bezrobocie rejestrowane w Koszalinie w latach 2010–2013 systematycznie rosło, osiągając w 2013 roku poziom 12,2% tj. 5 928 osób). Trend ten zaczął się odwracać od 2014 r. (10,4% na koniec roku), by w 2015 r. po raz pierwszy od czasu sprzed globalnego kryzysu ekonomicznego osiągnąć wskaźnik jednocyfrowy (8,6 % tj. 4 166 osób na koniec grudnia 2015 r.). W strukturze płci osób bezrobotnych w Koszalinie kobiety stanowią 47,7%. Jeśli chodzi o grupy wiekowe, to najwięcej osób bez pracy jest w grupie wiekowej powyżej 50 lat – 38,2%. Wśród młodzieży do 25. roku życia bezrobotnych jest 8,1% osób.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w Koszalinie w 2015 r. wynosiło 3 644,39 PLN brutto (848 EUR), co stanowiło 96,1% średniej regionalnej oraz 87,8% średniej dla kraju i tylko ok. 35% średniej UE. Analizując lata 2010–2015 obserwowany jest systematyczny choć niewielki wzrost wynagrodzeń.

Analizując lata 2010–2014 zauważalny jest znaczny wzrost wydatków na pomoc społeczną (2010: 52,92 mln PLN, 2013– 57,48 mln PLN, 2014: 59,77 mln PLN, 2015: 63,10 mln PLN). Pomoc rodzinom objętym wsparciem przyznawana była głównie z uwagi na ubóstwo i ściśle z nim związane bezrobocie, a także długotrwałą chorobę i niepełnosprawność.

Analiza SWOT Miasta Koszalina i przyczyny udziału w projekcie PROCURE

Strategia Rozwoju Koszalina przyjęta w 2013 r. w analizie SWOT w następujący sposób ocenia potencjał miasta oraz szanse i zagrożenia przed jakimi stoi Koszalin (w skrócie):

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- walory środowiska naturalnego i brak przemysłu ciężkiego - rezerwa przygotowanych terenów inwestycyjnych - rozwinięta infrastruktura techniczna - poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców - efektywny system edukacji - rozwijający się ośrodek akademicki - rozwinięta baza obiektów i oferta kulturalna - specjalna strefa ekonomiczna - instytucje otoczenia biznesu wspierające przedsiębiorców - dobre warunki dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego - współpraca między uczelniami, biznesem i administracją - przynależność miasta do związków i stowarzyszeń.	- zewnętrzna dostępność komunikacyjna miasta - niski stopień wykorzystania walorów naturalnych, brak produktów turystycznych i rozwiniętej bazy hotelowej - hałas i zanieczyszczenie powietrza - mieszkaniowy zasób gminy - brak wykształconego i atrakcyjnego centrum miasta - ujemne saldo migracji - wysoki poziom bezrobocia wśród osób młodych i po 55. roku życia - niewystarczająca infrastruktura społeczna i zdrowotna - rozdrobniona struktura przedsiębiorstw
SZANSE	ZAGROŻENIA
- znaczenie miasta jako drugiego ośrodka rozwoju w województwie - położenie w regionie atrakcyjnym turystycznie i rekreacyjnie (morze, jeziora, lasy) - położenie na skrzyżowaniu dróg krajowych nr 6 i nr 11 - fundusze strukturalne i inne zewnętrzne źródła finansowania - zmodernizowany szpital, posiadający wiele oddziałów specjalistycznych - wzmocnienie roli i aktywności organizacji pozarządowych - współpraca z okolicznymi gminami w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć prorozwojowych - rozwój partnerstwa publiczno – prywatnego	- peryferyjne położenie w stosunku do krajowych ośrodków rozwoju - brak sprawnego systemu komunikacji – drogowej, kolejowej, lotniczej łączącego Koszalin z resztą kraju - niedostateczne zainteresowanie inwestorów ofertą gospodarczą miasta - konkurencja ośrodków gospodarczych i regionów przygranicznych - niekorzystne zmiany demograficzne - osłabienie koniunktury gospodarczej w kraju i regionie skutkujące wzrostem poziomu bezrobocia - zbyt częsta zmiana przepisów prawa

Jak wynika z opisu potencjału demograficznego i ekonomicznego Koszalina oraz analizy SWOT dokonanej w Strategii Rozwoju Koszalina, miasto charakteryzuje się dobrym potencjałem do dalszego wzrostu gospodarczego i rozwoju. Po kilku latach od przyjęcia Strategii Rozwoju Koszalina, niektóre czynniki zdiagnozowane jako słabe strony uległy istotnej poprawie.

Znacząco poprawia się zewnętrzna dostępność komunikacyjna Koszalina, dzięki będącej w realizacji od 2016 r. trasie ekspresowej S6 łączącej Koszalin ze Szczecinem - stolicą regionu i dalej, poprzez Berlin, z Europą Zachodnią. W tym roku także rozpoczęto wstępne przygotowania do budowy pierwszego odcinka trasy ekspresowej S11 łączącej Koszalin z centrum i południem kraju. Również polepszeniu uległa koniunktura gospodarcza i obecnie poziom bezrobocia w mieście wrócił do poziomu sprzed 2008 r.

Niemniej mimo niskiej stopy bezrobocia poziom płac i siła nabywcza oraz standardy życia mieszkańców miasta różnią się jeszcze znacząco na niekorzyść od poziomu charakterystycznego dla „starych” krajów Unii Europejskiej i dystans ten maleje w niezadawalającym tempie.

Poważnym długofalowym zagrożeniem są niekorzystne zmiany demograficzne związane z niskim przyrostem naturalnym i ujemnym saldem migracji głównie ludzi młodych powodujące postępujące starzenie się społeczeństwa miasta. Przeciwdziałanie depopulacji należy do jednych z największych wyzwań w kolejnych latach (wg aktualnej prognozy GUS w 2050 r. Koszalin ma liczyć niecałe 89 tys. mieszkańców).

Stąd potrzebne jest poszukiwanie nowych impulsów dla dalszego wzrostu i zwiększania atrakcyjności gospodarczej miasta, a jednym z nich może być wykorzystanie potencjału wewnętrznego tkwiącego w lokalnych zamówieniach publicznych, które według naszych badań stanowią duży rynek o przeciętnej rocznej wartości przekraczającej 500 mln PLN (120 mln EUR). W tym celu niezbędny jest wzrost świadomości jak wykorzystać zamówienia publiczne do przysporzenia szerszych korzyści gospodarczych i społecznych miastu i lokalnym MŚP, aby korzystały one w szerszym stopniu niż obecnie z tego rynku, i mogły rozwijać się szybciej i w bardziej zrównoważony sposób, co w konsekwencji podniesie lokalne standardy życia.

Główny cel projektu PROCURE, jakim jest podniesienie poziomu zatrzymywania wydatkowanych środków publicznych w lokalnej gospodarce jest istotny dla Miasta Koszalina, gdyż więcej pieniędzy pozostających na szczeblu lokalnym mogłoby wpłynąć na wzrost gospodarczy, więcej miejsc pracy i lepsze zarobki oraz zwiększenie możliwości budżetowych samorządu, gdyż do dochodów gminy w Polsce zalicza się udział w części państwowych podatków PIT i CIT pobieranych od osób i podmiotów działających na jej terenie.

Udział w projekcie PROCURE jest ważny także dla koszalińskich przedsiębiorców, którzy w przeszłości sygnalizowali Prezydentowi Koszalina potrzebę zwiększenia stopnia ich udziału w lokalnych zamówieniach publicznych, stanowiących istotną część rynku. Okazuje się, że to powszechny problem, który dotyczy także innych miast europejskich.

Nie ma tu łatwych rozwiązań i prostych odpowiedzi, gdyż obowiązujące krajowe prawo zamówień publicznych oparte na wspólnych zasadach wyznaczonych przez dyrektywy Unii Europejskiej nie zezwala na administracyjne ograniczanie dostępu do przetargu zewnętrznym podmiotom ze względu na ich siedzibę, bądź przyznawanie dodatkowych preferencji lokalnym firmom. Działa to zresztą w obie strony: dzięki temu lokalne firmy także mogą rozwijać działalność poza Koszalinem i startować w przetargach publicznych na terenie całego kraju, a nawet w innych państwach UE.

PROCURE jest pierwszym, międzynarodowym projektem, który w innowacyjny sposób spogląda na problematykę zamówień publicznych zgodnie z nowym podejściem kształtującym się w Europie: traktowania zamówień publicznych nie tylko jako formalnej procedury pozwalającej na wyłonienie najkorzystniejszych cenowo dostawców dóbr, usług czy robót budowlanych, ale kompleksowego narzędzia służącego wspieraniu lokalnej gospodarki, małych i średnich firm, innowacyjności, zrównoważonego rozwoju i spójności społecznej z jednoczesnym poszanowaniem zasad konkurencyjności i przejrzystości.

Podejście to znalazło odzwierciedlenie m.in. w reformie prawa zamówień Unii Europejskiej z 2014 r., której większość postanowień państwa członkowskie miały obowiązek implementować do kwietnia 2016 r., co spowodowało, że aktualność problematyki związanej z zamówieniami publicznymi stała się jeszcze większa.

Wszystkie te czynniki przesądziły o tym, że Miasto Koszalin przyjęło zaproszenie Miasta Preston z Wielkiej Brytanii i w 2015 r. stało się członkiem inicjującym partnerstwo projektu PROCURE, uczestnicząc po raz pierwszy w sieci planowania działań w ramach Programu Operacyjnego URBACT.

III. UNIJNY KONTEKST ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Każdego roku ponad 250 000 jednostek publicznych w Unii Europejskiej wydaje około 14% PKB UE na zakup różnego rodzaju dostaw, usług i robót. W wielu sektorach takich jak energetyka, transport, zarządzanie odpadami, usługi społeczne, zdrowotne i edukacyjne organy władzy publicznej są głównymi zamawiającymi⁶.

Z uwagi na istotne znaczenie zamówień publicznych dla urzeczywistnienia idei wspólnego rynku UE zapewniającego swobodę przepływu towarów, usług, kapitału i pracowników zaistniała potrzeba stworzenia wspólnych i niedyskryminujących reguł gry dla przedsiębiorców z obszaru całej Europy oraz wprowadzenia pewnych ujednoliconych zasad dla państw członkowskich Unii.

Obecnie w Unii Europejskiej obowiązują następujące akty prawne regulujące problematykę zamówień publicznych:

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (tzw. dyrektywa klasyczna).
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (tzw. dyrektywa sektorowa).

Nazwa „dyrektywa klasyczna” wzięła swój początek od zakresu przedmiotowego tejże dyrektywy, ponieważ reguluje one materię udzielania zamówień publicznych przez organy administracji rządowej, samorządowej, instytucje publiczne, a więc przez szeroko rozumiane podmioty państwowe.

Natomiast „dyrektywa sektorowa” odnosi się do zamówień udzielanych przez podmioty działające w sektorach energetycznym, telekomunikacyjnym, transportowym, gospodarki wodnej. Sektory te charakteryzują się niejednorodną strukturą własności. W sektorach tych często działają podmioty o prywatnej strukturze własności, bez udziału państwowego, podczas gdy odgrywają one szczególną rolę dla społeczeństwa i gospodarki. Stąd konieczne było określenie zakresu przedmiotowego tychże dyrektyw w sposób odmienny niż w przypadku dyrektyw klasycznych - poprzez odwołanie się do rodzaju prowadzonej działalności.

Dyrektywy Unii Europejskiej to jeden z rodzajów aktów prawnych, poprzez które tworzone jest prawo wspólnotowe. Zgodnie z definicją, dyrektywa jest wiążąca, jeśli chodzi o zamierzony skutek dla każdego państwa członkowskiego, pozostawiając jednak władzom krajowym wybór formy i metod. Dyrektywy nie są w krajach członkowskich Unii źródłem bezpośrednio obowiązującego prawa. Wymagają uchwalenia w krajach członkowskich przepisów implementujących zawarte w nich postanowienia.

Celem dyrektyw jest urzeczywistnienie swobody prowadzenia działalności gospodarczej, swobodnego przepływu towarów i świadczenia usług w dziedzinie zamówień publicznych na dostawę, usługi i roboty budowlane udzielanych w państwach członkowskich i zapewnienie równego

⁶ <https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement>

dostępu ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego podmiotom pochodzącym z innego państwa członkowskiego niż kraj zamawiającego. W ten sposób dyrektywy te są jednym z narzędzi prowadzących do urzeczywistnienia idei jednolitego rynku Unii Europejskiej.

Dyrektywy nie dokonują pełnej i wyczerpującej regulacji wszystkich aspektów związanych z udzielaniem i wykonywaniem zamówień publicznych lecz tworzą pewne minimalne standardy gwarantujące rozwój szerokiej konkurencji wewnątrzspółnotowej. Kierunkowym wytycznym podlega m.in. określenie podmiotów zobowiązanych, zakresu przedmiotowego stosowania, procedur dokonywania zamówień, publikacji ogłoszeń, reguł uczestnictwa w postępowaniu, sprawozdawczości.

Dyrektywy dotyczące zamówień publicznych zobowiązują państwa członkowskie do koordynacji krajowych procedur udzielania zamówień wyłącznie powyżej określonych progów odnoszących się do wartości zamówień publicznych. Poniżej tych progów obowiązują regulacje krajowe, choć muszą być one zgodne z ogólnymi zasadami Unii Europejskiej.

Celem ostatniej gruntownej reformy unijnego prawa zamówień publicznych w 2014 r. było powiązanie zamówień publicznych ze Strategią Europa 2020 i położenie nacisku na równowagę osiągania inteligentnego, zrównoważonego oraz sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju, przy zapewnieniu jak najbardziej efektywnego wykorzystywania środków publicznych i szerszym uczestnictwie małych i średnich przedsiębiorstw oraz sektora przedsiębiorczości społecznej w realizacji wspólnych celów publicznych.

Nowe Dyrektywy UE z 2014 r. m.in. :

- upraszczają i uelastyczniają procedury (wprowadzenie Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówień, żądanie pełnej dokumentacji tylko od zwycięzcy postępowania),
- przewidują stopniowe wprowadzenie pełnej elektronizacji procesu,
- promują udział MŚP (zmniejszenie wymagań ekonomicznych, podział zamówień na mniejsze)
- ułatwiają udział sektorowi ekonomii społecznej (podwyższenie progów, od których obowiązuje pełna procedura w sektorze społecznym, kulturalnym i zdrowotnym, możliwość zastrzeżenia podmiotowego udziału w postępowaniu)
- zwiększają rolę dialogu i stymulowania innowacji w zamówieniach publicznych (uproszczenie trybu dialogu konkurencyjnego, wprowadzenie nowego trybu partnerstwo innowacyjne).

Nowe dyrektywy UE z 2014 r. zostały wdrożone do polskiego porządku prawnego 28 lipca 2016 r. wraz z wejściem w życie kompleksowej nowelizacji krajowego Prawa Zamówień Publicznych.

IV. KRAJOWY KONTEKST ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Obecny system zamówień publicznych w Polsce opiera się przede wszystkim na Ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (PZP) z późniejszymi zmianami. Ustawa wdraża w porządek krajowy postanowienia Dyrektyw Europejskich i stosuje się ją od zamówień o wartości powyżej 30 000 EUR netto. 28 lipca 2016 r. weszła w życie gruntowna nowelizacja PZP zapewniająca wdrożenie do polskiego prawa Dyrektyw nr 2014/24/UE i 2014/25/UE kompleksowo reformujących prawo zamówień publicznych Unii Europejskiej wprowadzając m. in. ułatwienia dla MŚP w dostępie do rynku zamówień publicznych, uproszczenie i uelastycznienie procedur oraz stopniową, docelową elektronizację procesu.

Wszelkie szczegółowe przepisy krajowego prawa zamówień publicznych znajdują swój początek i uzasadnienie w kilku podstawowych zasadach sformułowanych na początku ustawy, które wyznaczają prawa i obowiązki wszystkich uczestników postępowania. Są to:

- zasada uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców
- zasada jawności,
- zasada pisemności postępowania

- zasada prymatu konkurencyjnych trybów udzielania zamówień.

Zasada uczciwej konkurencji zakazuje dyskryminacji wykonawców ze względu na właściwości wykonawcy, do których należy również geograficzne oddalenie od zamawiającego, tak więc lokalni przedsiębiorcy nie mogą być faworyzowani w jakikolwiek sposób w postępowaniach o wartości przekraczającej krajowy próg 30 000 EUR netto.

Podstawowymi trybami udzielania zamówienia są przetarg nieograniczony oraz przetarg ograniczony.

Przetarg nieograniczony to tryb udzielenia zamówienia, w którym w odpowiedzi na publiczne ogłoszenie o zamówieniu oferty mogą składać wszyscy zainteresowani wykonawcy. Zamawiający publiczni mogą także przyznawać kontrakty na podstawie innych trybów przewidzianych w ustawie (np. negocjacje, dialog konkurencyjny, aukcja elektroniczna) jednak tylko na podstawie okoliczności przewidzianych w ustawie.

Prawo wymaga od zamawiających publicznych publikacji ogłoszeń o przetargu w ogólnodostępnym Biuletynie Zamówień Publicznych w portalu Urzędu Zamówień Publicznych oraz dodatkowo w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (gdy wartość zamówienia przekracza próg unijny). Ogłoszenia muszą się także pojawić na stronie internetowej zamawiającego w Biuletynie Informacji Publicznej. Inne formy ogłaszania informacji są dopuszczalne, ale nie są obowiązkowe. Po publikacji urzędowych ogłoszeń można np. powiadomić wybranych wykonawców lub zamieścić ogłoszenie w prasie.

Zamawiający dokonują wyboru najkorzystniejszej oferty na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia. Kryteriami oceny są cena lub koszt albo cena i koszt i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, takie jak w szczególności: jakość, parametry techniczne, właściwości estetyczne i funkcjonalne, aspekty społeczne, środowiskowe, innowacyjne, organizacja, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie osób wyznaczonych do realizacji zamówienia, serwis posprzedażny, warunki dostawy (np. okres realizacji).

Od 2016 r. cena może być jedynym kryterium oceny oferty lub kryterium o wadze przekraczającej 60%, tylko jeśli w opisie przedmiotu zamówienia zostaną określone standardy jakościowe odnoszące się do wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia oraz zostaną uwzględnione koszty jego cyklu życia.

Jeżeli chodzi o zamówienia publiczne poniżej 30 000 EUR netto (ok. 125 000 PLN netto), to zamawiający mają dowolność ustalenia zasad na jakich dokonują zakupu dostaw, usług czy robót poprzez określenie tego we własnym regulaminie wewnętrznym. Ustalając te zasady jednostki sektora publicznego muszą jednak przestrzegać ogólnych przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, nakazujących ponosić wydatki publiczne w sposób celowy i oszczędny z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów przy optymalnym doborze metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

W praktyce jest to najczęściej dokonywane w formie rozeznania rynku polegającego na skierowaniu zapytania do kilku wybranych wykonawców, o których wiadomo, że mogą potencjalnie zrealizować dane zamówienie lub poprzez porównanie podanych do publicznej wiadomości cenników tych podmiotów. Oznacza to, że zamawiający wybierając dostawców i usługodawców zamówień publicznych nie przekraczających 30 000 EUR może w sposób elastyczny koncentrować się na lokalnych przedsiębiorcach, o ile są w stanie zrealizować dane zamówienie.

W przypadku zamówień publicznych realizowanych w Polsce w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej mają dodatkowo zastosowanie wytyczne Ministra Rozwoju dotyczące kwalifikowalności wydatków, które dla zamówień powyżej 50 000 PLN (ok. 12 000 EUR netto) nakazują w ramach tzw. zasady konkurencyjności pełne upowszechnienie informacji o prowadzonym postępowaniu poprzez publikację ogłoszeń na stronie internetowej beneficjenta oraz w specjalnym rządowym portalu informacyjnym.

W Polsce, w pierwszym etapie po transformacji ustrojowej po 1989 r. i przekształceniu gospodarki na rynkową wyzwaniem było przede wszystkim stworzenie systemu zamówień publicznych zapewniającego przejrzyste reguły, transparentność, konkurencyjność i racjonalizację wydatków publicznych, stanowiących istotną część rynku.

W ciągu dwudziestu lat udało się zbudować taki system, który zapewnia równy i szeroki dostęp do zamówień, możliwość uczciwego konkutowania wykonawców w przetargach oraz możliwość wyboru przez zamawiających ofert najkorzystniejszych, gwarantujących należyte wykonanie zamówienia. Obecnie większość zamówień realizuje się w trybach otwartych, a polskie procedury pozwalają na sprawne i terminowe kontraktowanie rosnącej liczby zamówień publicznych, co potwierdza generalnie dobre miejsce Polski w rankingu Komisji Europejskiej kluczowych wskaźników związanych z oceną funkcjonowania systemów zamówień publicznych w krajach członkowskich Unii Europejskiej. Nieco gorzej są oceniane uczestnictwo przedsiębiorców w zamówieniach publicznych oraz współpraca zamawiających polegająca na dokonywaniu wspólnych zamówień publicznych.⁷

Kolejnym krokiem w ewolucji krajowego systemu zamówień publicznych jest rosnąca świadomość władz, że system zamówień publicznych nie musi być tylko formalną procedurą wyboru wykonawców zadań publicznych oferujących najniższą cenę, ale może być także ważnym elementem wspierania polityk publicznych i działań rozwojowych⁸.

Od 2008 r. polski Urząd Zamówień Publicznych współpracuje z ministrem właściwym ds. gospodarki oraz Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości wypracowując i wdrażając nowe podejście do zamówień publicznych kładące nacisk na stwarzanie dogodnych warunków dla rozwoju innowacji, promocji rozwiązań przyjaznych środowisku czy uwzględniania kwestii społecznych w zamówieniach oraz wspierania MŚP, którymi w większości są firmy rodzinne, których zyski zostają w kraju. Takie rozwój systemu zamówień publicznych znajduje stopniowe odzwierciedlenie w krajowym ustawodawstwie m.in. zmianach w ostatnich latach ograniczających stopniowo rolę czynnika cenowego na rzecz innych kryteriów i aspektów.

V. LOKALNY KONTEKST ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Organizacja zamówień publicznych Miasta Koszalina i innych podmiotów publicznych

Miasto Koszalin w systemie strategicznego zarządzania Miastem nie przewiduje posiadania strategii zamówień publicznych. Obowiązuje wprost ustawa Prawo Zamówień Publicznych oraz dwa wewnętrzne zarządzenia Prezydenta Miasta Koszalina odnośnie trybu dokonywania zamówień publicznych do kwoty 30 000 EUR oraz powyżej kwoty 30 000 EUR, od której stosuje się ustawę prawo zamówień publicznych z koniecznością ogłoszenia przetargu. W Urzędzie Miejskim i innych jednostkach organizacyjnych Miasta co roku sporządzane są plany zamówień publicznych na dany rok.

Miasto Koszalin posiada Strategię Rozwoju na lata 2013-2020, która określa wizję miasta jako znaczącego ośrodka rozwoju w obszarze basenu Morza Bałtyckiego oraz cztery cele strategiczne: Koszalin sprawny komunikacyjnie, Nowoczesna gospodarka, Przyjazna przestrzeń miejska, Czyste środowisko. Zadania inwestycyjne realizowane przez Koszalin wynikają z posiadanej Strategii Rozwoju, więc zamówienia publiczne powiązane są z priorytetami określonymi w tym dokumencie.

W Urzędzie Miejskim w Koszalinie działa Biuro Zamówień Publicznych, które jest odpowiedzialne za koordynowanie wszystkich zamówień publicznych wydziałów Urzędu o wartości od 15 000 EUR netto i przeprowadzanie postępowań przetargowych na podstawie ustawy Prawo Zamówień Publicznych dla procedur przekraczających 30 000 EUR netto. Drobne zamówienia publiczne do 15 000 EUR netto realizowane są we własnym zakresie przez komórki organizacyjne Urzędu.

Inne jednostki organizacyjne Gminy Miasto Koszalin (m.in. Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Budynków Mieszkalnych, miejskie jednostki kultury, szkoły, przedszkola) oraz należące do miasta spółki komunalne dokonują zamówień publicznych we własnym imieniu.

Wewnętrzne procedury dokonywania zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim poniżej krajowego progu 30 000 EUR są elastyczne i pozwalają zamawiającym skoncentrować się w większym stopniu na lokalnych

⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_per_policy_area/public_procurement/index_en.htm

⁸ Jak ocenia Jacek Sadowy, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w l. 2008-2013 w artykule *Zrównoważone zamówienia publiczne. Nowe podejście*, Portal Innowacyjności, www.pi.gov.pl, 2014.

dostawcach, o ile są oni w stanie zrealizować dane zamówienie. W celu wyłonienia wykonawcy wymaga się wzięcia pod uwagę co najmniej dwóch konkurencyjnych ofert. Nie ma obowiązku publicznego ogłaszania procedury na stronie internetowej miasta lub w inny sposób. Co do zasady osoby dokonujące zamówienia zwracają się z zapytaniem cenowym do wybranych firm, które potencjalnie mogą zrealizować dane zamówienie i porównują ich oferty lub cenniki wybierając korzystniejszą ofertę.

Podobne zasady realizacji zamówień publicznych powyżej i poniżej krajowego progu 30 000 EUR obowiązują u innych zamawiających publicznych w Koszalinie. Zamówień publicznych poniżej progu 30 000 EUR jest bardzo dużo, bo ok. kilkudziesięciu tysięcy w ciągu roku w skali całego miasta i cechuje je ogromne zróżnicowanie rodzajowe, są dokonywane na podstawie umów, zleceń a nawet jako zwykłe zakupy bez zlecenia.

W Koszalinie funkcjonuje ponad 100 jednostek publicznych. Nie wszystkie są decyzyjne pod względem dokonywania zamówień publicznych. Część z nich to delegatury, wydziały zamiejscowe, filie jednostek regionalnych jak np. Delegatura Urzędu Wojewódzkiego lub Filia Agencji Nieruchomości Rolnych albo podporządkowane pod względem zamówień publicznych swoim jednostkom nadrzędnym w stolicy województwa jak np. Urząd Skarbowy, policja czy wojsko. Jednostek samodzielnie zamawiających w Koszalinie jest ponad 80.

Jednostki te nie współpracują ze sobą jeżeli chodzi o wspólne dokonywanie zamówień publicznych. Pewnym wyjątkiem są wspólne przetargi Miasta Koszalina i okolicznych gmin na dostawy energii elektrycznej pozwalające na osiągnięcie niższych kosztów dzięki efektowi skali zamówienia.

Analiza rynku zamówień publicznych w Koszalinie

Uczestnicząc w I Fazie projektu PROCURE Miasto Koszalin po raz pierwszy przeprowadziło analizę wydatków publicznych dokonywanych w zamówieniach publicznych dla Miasta Koszalina i jego jednostek zależnych oraz innych instytucji publicznych będących samodzielnymi zamawiającymi publicznymi w Koszalinie.

Celem zebrania informacji było przede wszystkim oszacowanie w jakim stopniu zamówienia publiczne są realizowane przez lokalnych, a w jakim przez nielokalnych przedsiębiorców i w jakiego typu dostawach, robotach oraz usługach dominują przedsiębiorcy spoza Koszalina. Jednocześnie analizie postanowiono poddać inne, istotne zagadnienia związane z procesem organizacji i realizacji zamówień publicznych m.in. w zakresie stosowanych trybów zamówień publicznych, wykorzystywanych kryteriów pozacenowych, sposobu informowania o zamówieniach publicznych, a także postanowiono zdobyć wiedzę o najczęstszych problemach napotykanym przez zamawiających.

Z uwagi na fakt, że ważnym uczestnikiem procesu zamówień publicznych jest przedsiębiorca, postanowiono skonsultować problematykę udziału koszalińskich firm w lokalnych zamówieniach publicznych ze środowiskami gospodarczymi - organizacjami wspierającymi i zrzeszającymi koszalińskich przedsiębiorców. Celem konsultacji było w szczególności poznanie problemów oraz barier na jakie napotykają przedsiębiorcy biorący udział w zamówieniach publicznych lub chcący w nich uczestniczyć.

Trzecim z narzędzi diagnostycznych lokalnej sytuacji była wizyta w Koszalinie w dniu 2 grudnia 2015 r. Lidera Projektu – Tamar Raey, Koordynatora Sieci oraz Głównego Eksperta – Matthew Jackson, Wicedyrektora Centrum Lokalnych Strategii Gospodarczych (CLES) w Manchesterze, podczas której odbyły się rozmowy z przedstawicielami Miasta odpowiedzialnymi za wdrażanie strategii rozwoju miasta oraz sprawującymi nadzór nad zamówieniami publicznymi, a także warsztat z udziałem nowo utworzonej Lokalnej Grupy URBACT dla realizacji projektu PROCURE w Koszalinie.

Wizyta studyjna –
warsztat z członkami Lokalnej Grupy URBACT

Wizyta studyjna –
spotkanie z Sekretarzem Miasta

W ten sposób zebranie informacji o lokalnych zamówieniach publicznych, konsultacje z koszalińskim środowiskiem biznesowym oraz niezależne spojrzenie eksperckie z poziomu międzynarodowego dały Miastu Koszalin dobre podstawy do dokonania analizy lokalnej sytuacji związanej z tematyką projektu PROCURE, zdiagnozowania głównych wyzwań, a następnie wytyczenia generalnych kierunków działań, które odpowiadałyby na te wyzwania i mogły zostać uwzględnione w Zintegrowanym Planie Działania opracowanym przez Lokalną Grupę URBACT w wyniku realizacji projektu.

Przeprowadzone badania ankietowe objęły okres 2,5 roku (2013- I połowa 2015 r.), który daje pewne podstawy do wyciągnięcia ogólnych wniosków o przeciętnej wartości zamówień publicznych w ciągu roku poprzez ujęcie np. umów wieloletnich czy zdarzających się co jakiś czas remontów czy zakupów środków trwałych o większej wartości.

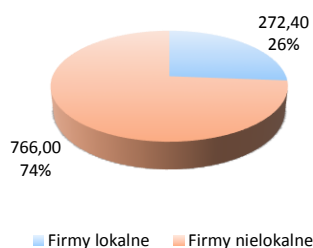
Za „lokalnego przedsiębiorcę” dla potrzeb badań uznano przedsiębiorcę zarejestrowanego na terenie Miasta Koszalina i powiatu koszalińskiego (Obszar Funkcjonalny Koszalina), biorąc pod uwagę, że firmy z terenu gmin otaczających miasto są bardzo ściśle gospodarczo powiązane z Koszalinem. W praktyce działają one na rynku koszalińskim - nie tylko zarabiają tu pieniądze, ale również wydając na nim - rozwijają gospodarkę miasta.

Należy zastrzec, że dane o zamówieniach publicznych poniżej progu krajowego 30 000 EUR netto dokonywanych na podstawie wewnętrznych regulaminów mają charakter jedynie przybliżony i są niedoszacowane z uwagi na brak obowiązku rejestrowania ich i szczegółowego sprawozdawania przez zamawiających do Urzędu Zamówień Publicznych – inaczej jak w przypadku procedur przekraczających próg krajowy, realizowanych na podstawie ustawy Prawo Zamówień Publicznych.

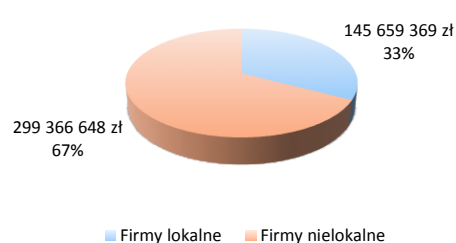
Z naszych analiz wynika, że łącznie średniorocznie szacowany rynek zamówień publicznych w Koszalinie wart jest ponad 500 mln zł (ok. 120 mln euro). Poniżej przedstawiono analizę tego rynku z podziałem na zamówienia powyżej i poniżej krajowego progu 30 000 EUR netto, gdyż zamówienia powyżej tego progu muszą być realizowane w procedurach ustawowych z pełnymi obowiązkami informacyjnymi, co wpływa na większy odsetek wydatków trafiających w ręce zewnętrznych przedsiębiorców niż dla zamówień poniżej tego progu.

Samodzielni zamawiający publiczni z siedzibą w Koszalinie organizują średniorocznie przeciętnie 1 000 przetargów i postępowań w innych trybach wynikających z ustawy Prawo Zamówień Publicznych. Wartość tych zamówień w skali całego miasta przekracza 445 mln zł. Średnio 35% rocznej wartości kontraktów (ponad 145 mln zł) trafia w ręce lokalnych przedsiębiorców. Odsetek ten będzie większy (40%) jeśli pominie się podmioty publiczne o właściwości wykraczającej poza miasto Koszalin – jednostki regionalne (Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego) i subregionalne (Sąd Okręgowy, Oddział Regionalny Zakładu Ubezpieczeń Społecznych), które zamawiają dostawy, usługi i roboty również dla swoich oddziałów na terenie całego regionu bądź subregionu.

Przeciętna roczna liczba ZP powyżej 30 000 EUR
w badanym okresie 2013 - I połowa 2015 r.

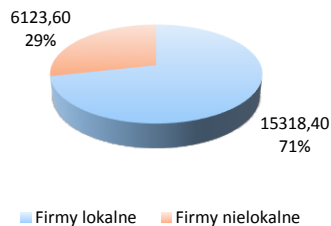

Przeciętna roczna wartość ZP powyżej 30 000 EUR
w badanym okresie 2013 - I połowa 2015 r.

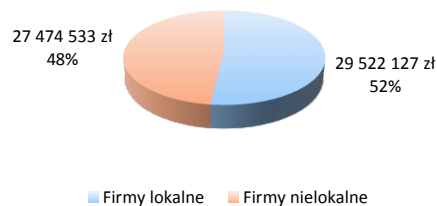

Szacunkowe dane (aczkolwiek dalekie od kompletności) dla zamówień publicznych poniżej progu krajowego 30 000 EUR netto pokazują, że w Koszalinie w ciągu roku w badanym okresie I. 2013 – I poł 2015 r. przeciętnie rocznie dokonywano ponad 20 tys. zamówień publicznych tego typu o łącznej wartości 57 mln zł. Z tego średnio 52% w badanym okresie trafiały do lokalnych przedsiębiorców.

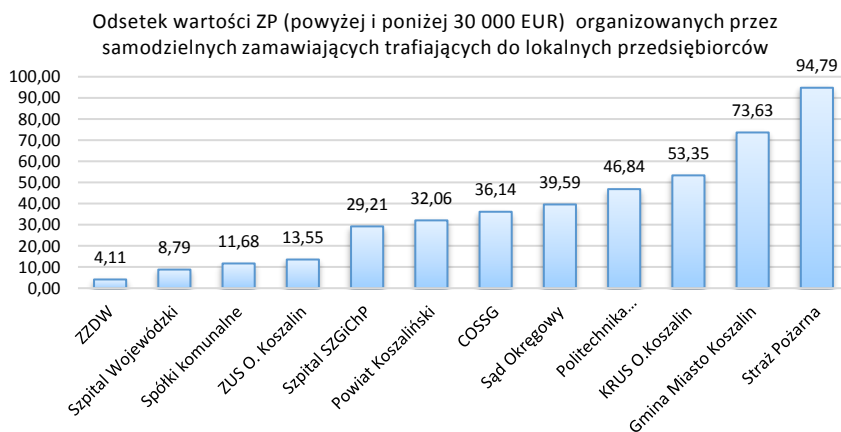
Przeciętna roczna liczba ZP poniżej 30 000 EUR
w badanym okresie 2013 - I połowa 2015 r.

Przeciętna roczna wartość ZP poniżej 30 000 EUR
w badanym okresie 2013 - I połowa 2015 r

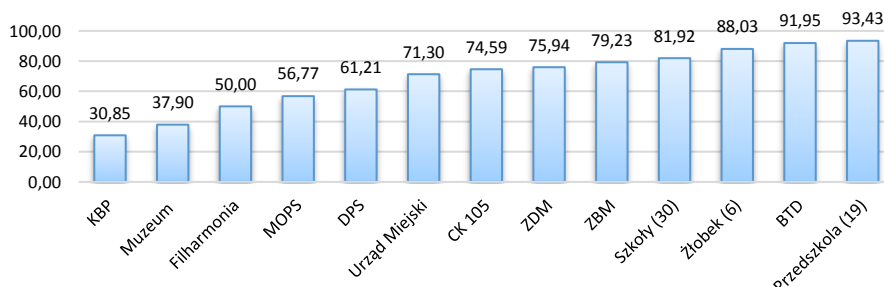

Co istotne, wśród zamawiających publicznych w Koszalinie występuje bardzo duże zróżnicowanie pod względem wartości średniego odsetka zamówień publicznych trafiającego do lokalnych przedsiębiorców, co przedstawia poniższy wykres:

Wynik Państwowej Straży Pożarnej jest tu wyjątkowy, ale należy pamiętać, że koszalińskie struktury tej służby zamawiają lokalnie tylko część dostaw i usług. Np. umundurowanie i wozy strażackie dla tej formacji kupowane są na szczeblu ogólnopolskim przez centralę w Warszawie. Dla Miasta Koszalina łączny odsetek trafiający do lokalnych przedsiębiorców wynosił w badanym okresie średnio aż 73,63%. W o wiele niższym stopniu trafiają do lokalnych przedsiębiorców środki płynące z zamówień publicznych spółek miejskich oraz współpracujących z Miastem podmiotów w ramach Lokalnej Grupy URBACT – Politechniki Koszalińskiej i Szpitala Wojewódzkiego.

Średni odsetek wartości ZP (powyżej i poniżej 30 000 EUR) trafiających do
lokalnych przedsiębiorców w jednostkach organizacyjnych Gminy Miasto
Koszalin

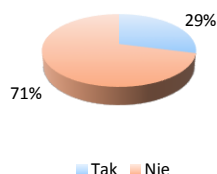
W strukturze zamawiających publicznych należących do samorządu Gminy Miasto Koszalin ma również miejsce znaczne zróżnicowanie odsetka lokalizacji zamówień publicznych od nieco ponad 30% w przypadku Koszalińskiej Biblioteki Publicznej (dostawy książek i prasy) do przedszkoli miejskich, dla których dostawcami zamawianych towarów (głównie żywność dla dzieci) w ponad 90% są przedsiębiorcy lokalni

W poniższej tabeli ujęto rodzaje zamówień publicznych, w których jako wykonawcy dominują przedsiębiorcy spoza Koszalina. Ogólna prawidłowość wskazuje, że im większa skala i specjalizacja zamówienia tym częściej jest ono realizowane przez podmioty zewnętrzne.

Lp	Rodzaje zamówień publicznych, w których dominują przedsiębiorcy nielokalni
1	Wszelkiego rodzaju zamówienia wysokospecjalistyczne (dostawy, usługi), które są charakterystyczne dla miejskich spółek komunalnych (np. taboru autobusowy, sprzęt do zagospodarowania odpadów, środki do uzdatniania wody w basenach), miejskich jednostek kultury (np. oświetlenie sceniczne, organizacja koncertów, sprzęt archeologiczny dla muzeum), Politechniki (sprzęt naukowy i dydaktyczny), Szpitala (sprzęt medyczny, leki, opatrunki). Zamówienia tego typu są całkowicie poza możliwością realizacji przez bazę lokalnego biznesu.
2	Roboty budowlane związane z największymi inwestycjami w mieście przekraczające swoją skalą bądź stopniem komplikacji potencjał lokalnych firm budowlanych (np. budowa Parku Wodnego w Koszalinie, Filharmonii Koszalińskiej, Hali Widowiskowo- Sportowej, wewnętrznej obwodnicy miejskiej, modernizacja Szpitala).
3	Sektor ITC – dostawy komputerów i sprzętu komputerowego, oprogramowania, kompleksowych systemów teleinformatycznych jak np. inteligentny system transportowy, monitoring wizyjny, usługi serwisowania sprzętu komputerowego, usługi telekomunikacyjne i zapewniania dostępu do sieci Internet.
4	Konsulting – wszelkiego rodzaju doradztwo, opracowywanie studiów wykonalności projektów inwestycyjnych, koncepcji, wykonanie badań, analiz, ekspertyz, projektowanie techniczne, usługi inżyniera kontraktu.
5	Dostawy mebli i pozostałego wyposażenia, sprzętu elektronicznego.
6	Dostawy energii elektrycznej, paliw płynnych i stałych.

Praktyka zamówień publicznych realizowanych w Koszalinie

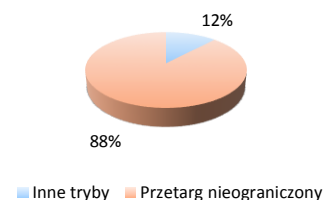
Informowanie o przetargach poza wymogami ustawowymi

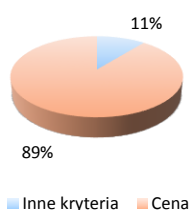
Zdecydowana mniejszość zamawiających (29%) stosuje dodatkowe kanały informowania poza nakazywanymi przez prawo publikacjami w Biuletynie Zamówień Publicznych, Dzienniku Urzędowym UE oraz Biuletynie Informacji Publicznej. Najczęściej takimi formami są: ogłoszenia prasowe, informacja wywieszana na tablicy ogłoszeń w jednostce oraz bezpośrednie powiadamianie potencjalnych wykonawców.

Stosowane tryby ustawowe

Najczęściej stosowanym trybem udzielania zamówienia publicznego o wartości przekraczającej próg ustawy jest przetarg nieograniczony, stosowany w 88% postępowań. Pozostałe tryby stanowiły 12% realizowanych postępowań (z wolnej ręki, zapytanie o cenę, przetarg ograniczony). Jest to zgodne z dyspozycją ustawy PZP, uznającą tryb przetargowy za podstawowy sposób udzielania zamówienia, dopuszczającego inne tryby tylko w przypadkach szczególnych.

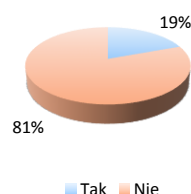
Przeciętna waga ceny i kryteriów pozacenowych

Wyniki naszych analiz zamówień publicznych pokazują, że średnio cena w przetargach stanowiła 89% wagi kryteriów oceny ofert, a pozostałym kryteriom nadawano średnią wagę 11%. W praktyce więc w Koszalinie (sytuacja ta jest jednak charakterystyczna dla całego kraju), cena nadal ma zdecydowanie największy wpływ na rozstrzygnięcia przetargowe, choć ankietowani podkreślali różnicowanie tych proporcji w zależności od rodzaju zamówienia.

Wykorzystywanie kryteriów środowiskowych, społecznych i innowacyjnych

Z kryteriami pozacenowymi łączy się bezpośrednio zagadnienie stosowania kryteriów środowiskowych, społecznych i innowacyjnych. Obecnie do bardzo sporadycznego stosowania tego typu kryteriów przyznaje się jedynie 19% zamawiających, reszta podmiotów publicznych nie stosuje ich w ogóle. Wśród kryteriów pozacenowych najczęściej wykorzystywane są kryteria związane z warunkami dostawy takie jak termin realizacji zamówienia oraz i okres gwarancji.

Problemy zamawiających związane z realizacją zamówień publicznych

W poniższej tabeli znajdują się najczęstsze problemy z realizacją zamówień publicznych wskazywane przez podmioty publiczne biorące udział w naszych badaniach:

Lp	Najczęstsze problemy zamawiających publicznych
1	Często zmieniające się, skomplikowane przepisy Prawa Zamówień Publicznych i niespójne orzecznictwo.
2	Źle przygotowane oferty przedsiębiorców, zawierające błędy, wymagające wyjaśnień, co przedłuża postępowanie.
3	Stosowanie adekwatnych pozacenowych kryteriów oceny przetargów umożliwiających zamawiającemu wybór najkorzystniejszej oferty, nie tylko takich jak termin wykonania umowy i długość gwarancji.
4	Sporządzanie opisów przedmiotu zamówienia i specyfikacji przetargowych w szczególności dla specjalistycznych zamówień publicznych.
5	Nierzetelność wykonawców: niezgodność dostarczonych produktów i usług z umową, konieczność reklamacji, egzekwowanie naprawy usterek w robotach budowlanych.
6	Szacowanie wartości i podział zamówień publicznych.
7	Mała liczba ofert wpływających w odpowiedzi na ogłoszenie o przetargu.
8	Niski potencjał lokalnych firm: mała konkurencyjność, brak w ofercie poszukiwanych produktów i usług, niezdolność do sprostania wysokim wymaganiom techniczno – jakościowym.

Opinie lokalnych przedsiębiorców na temat zamówień publicznych

Symetrycznie do rozesłania kwestionariuszy do zamawiających publicznych, zwrócono się do wszystkich ośmiu koszalińskich organizacji zrzeszających i wspierających przedsiębiorców z prośbą o pomoc w zebraniu informacji oraz opinii wśród lokalnych przedsiębiorców związanych z ich uczestnictwem w lokalnych zamówieniach publicznych. Na nasze pytania, za pośrednictwem Koszalińskiej Izby Przemysłowo – Handlowej oraz Fundacji Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości odpowiedziało kilkanaście koszalińskich firm reprezentujących różne branże: zarządzanie nieruchomościami, IT, sektor budowlany, BHP, usługi i handel, ochrona mienia, sprzątanie, marketing i media.

Już sam fakt małej liczby przedsiębiorców, którzy chcieli wziąć udział w konsultacjach dowodzi niskiego uczestnictwa przedsiębiorców w zamówieniach publicznych oraz małej świadomości przedsiębiorców jak istotnym elementem gospodarki jest rynek zamówień publicznych, stwarzający możliwości dla rozwoju firm. Ankietowani lokalni przedsiębiorcy w większości uważają, że ich wiedza na temat rynku zamówień publicznych oraz udział w tym rynku nie są wystarczające. Jeszcze słabiej oceniana jest własna znajomość ustawy prawo zamówień publicznych.

Oczywiście nie sposób uznać tak małej liczby otrzymanych odpowiedzi za reprezentatywną próbę badawczą, ale warto przytoczyć opinie przedsiębiorców o najczęściej napotykanym problemach, które są charakterystyczne dla środowiska biznesu. Wśród najczęstszych barier i problemów, na jakie napotykają firmy starające się o udział w zamówieniach publicznych najczęściej wymieniano te ujęte w poniższej tabeli:

Lp	Najczęstsze problemy przedsiębiorców
1	Problemy związane z ceną zamówienia: - stosowanie kryterium cenowego jako zdecydowanie dominującego. - zaniżanie przez zamawiających wartości zamówienia powodujące wojny cenowe, niskie płace na zlecenie.
2	Problemy związane z wysokimi wymaganiami i barierami dla małych i średnich przedsiębiorców: - faworyzowanie dużych firm skalą zamówienia - żądanie zbyt wysokich gwarancji finansowych i dużego doświadczenia - jednostronne umowy, stawiające wykonawcę w gorszej pozycji niż zamawiającego.
3	Inne problemy (jednostkowe wskazania): - brak systemu informatycznego informującego przedsiębiorców o zamówieniach w regionie - niski próg ustawowy dla zamówień w sektorze robót budowlanych - niechęć do korzystania z negocjacyjnych form ustawowych (np. dialogu technicznego).

Dużym zaskoczeniem jest fakt odmiennej oceny niektórych zjawisk zachodzących na rynku zamówień publicznych przez różne firmy zależnie od branży w jakiej działa przedsiębiorca, jego potencjału i doświadczenia oraz pozycji na rynku. Dla jednej firmy wysokie wymagania są barierą wejścia na rynek zamówień publicznych (w konsekwencji bierze w nim udział najwyżej jako podwykonawca), w opinii innej obniżanie wymagań

powoduje, że na rynek wchodzi podmioty zaniżające stawki robocizny oraz jakość. Podobnie opis przedmiotu zamówienia wskazujący na konkretne produkty dla jednego przedsiębiorcy ogranicza konkurencję, dla innego zaś zakaz takiego sposobu opisywania zamówienia uniemożliwia wprowadzanie innowacyjnych produktów na rynek.

VI. PODSUMOWANIE PRACY NAD PROJEKTEM PROCURE

Spotkania międzynarodowe

W czasie trwania projektu PROCURE uczestniczyliśmy w 10 spotkaniach międzynarodowych organizowanych w formie aktywnych warsztatów, dzięki którym zdobywaliśmy wiedzę, wymienialiśmy doświadczenia z partnerami projektu oraz mieliśmy możliwość poznania dobrych praktyk i inspirujących studiów przypadku w dziedzinie innowacyjnego podejścia do zamówień publicznych.

Podczas I Fazy projektu odbyły się dwa spotkania międzynarodowe: **spotkanie inaugurujące sieć współpracy w Almelo** w październiku 2015 r. z udziałem pierwszych 5 partnerów inicjujących sieć (Preston, Albacete, Almelo, Koszalin, Lublin) oraz **spotkanie podsumowujące I Fazę w Preston** w lutym 2016 r., podczas której 11 miast poszerzonego partnerstwa projektu (Bolonia, Candelaria, Koprivnica, Nagykallo, Satu Mare, Praga – 9 Dzielnica) dokonało wyboru szczegółowych tematów, które sieć zamierzała eksplorować w II Fazie projektu. Zagadnienia te wynikały z analiz i diagnozy otwarcia dokonanej w I Fazie projektu oraz dotyczyły wspólnych elementów problemowych dla wszystkich miast sieci współpracy.

Spotkanie w Preston kończące I Fazę projektu

W II Fazie projektu odbyło się osiem spotkań międzynarodowych: w tym sześć o charakterze tematycznym oraz **spotkanie poświęcone partnerskiej recenzji Zintegrowanych Planów Działania w Pradze w listopadzie 2017 r.** i **konferencja kończąca projekt w Bolonii w marcu 2018 r.** Wiedza i doświadczenia zdobyte podczas spotkań tematycznych znacząco pomogły nam ukształtować planowane działania w Zintegrowanym Planie Działania sieci PROCURE dla Miasta Koszalina.

Spotkanie w Lublinie w czerwcu 2016 r. nt. prawa zamówień publicznych na poziomie UE i krajowym pozwoliło nam na poznanie kontekstu zreformowanego w 2014 r. europejskiego prawa zamówień publicznych, który przedstawił Matija Matoković z Komisji Europejskiej. Partnerzy mieli możliwość porównania stanu wdrożenia reformy oraz różnic i podobieństw w porządkach legislacyjnych swoich krajów, a także analizy korzyści jakie przedmiotowe zmiany przyniosą miastom.

Spotkanie w Nagykallo i Satu Mare we wrześniu 2016 r. dotyczyło analizy wydatków i strategii zamówień publicznych. Analiza wydatków publicznych polega na cyklicznym badaniu w jakiej mierze wydatkowane środki publiczne trafiają do lokalnych przedsiębiorców, a w jakiej opuszczają miasto trafiając do zewnętrznych firm. Mieliśmy możliwość zapoznania się z pionierską w Europie metodologią analizy wydatków publicznych miasta Manchester, które dodatkowo analizuje dane nt. wydatkowania środków na poziomie dzielnic, sektora i statusu MŚP firm, wykorzystując informacje z budżetu miasta oraz zewnętrzne bazy danych. Partnerzy mogli wymienić się swoimi doświadczeniami w tym zakresie oraz porównać jakie dane do analizy dostępne są w ich krajach i miastach. Druga część spotkania była poświęcona praktycznemu tworzeniu strategii zamówień publicznych. W Koszalinie rolę takiego dokumentu strategicznego będzie pełnił właśnie Zintegrowany Plan Działania.

W Nagykallo poznaliśmy metodologię analizy wydatków publicznych, a w Satu Mare ćwiczyliśmy tworzenie strategii zamówień publicznych.

Dzięki spotkaniu w Albacete w grudniu 2016 r. nt. kryteriów społecznych w zamówieniach publicznych uświadomiliśmy sobie, że niezbędne jest innowacyjne podejście do zamówień publicznych i wpisanie ich w szersze priorytety społeczne. Wykorzystanie tych kryteriów na każdym etapie procesu zamówień publicznych jest bowiem szansą na odniesienie korzyści przez lokalną gospodarkę i społeczeństwo nawet w sytuacji, gdy dany kontrakt zdobędzie firma spoza miasta. W tej dziedzinie partnerzy projektu z krajów Europy Środkowo-Wschodniej mogli się więcej nauczyć od partnerów z Europy Zachodniej, gdzie kryteria społeczne w zamówieniach publicznych są częściej i szerzej wykorzystywane.

Podczas Spotkanie w Koprivnicy w marcu 2017 r. nt. angażowania lokalnego biznesu i MŚP do udziału w zamówieniach publicznych skupiliśmy się na poszukiwaniu odpowiedzi na istniejące bariery związane z dostępem małych i średnich przedsiębiorstw do lokalnego rynku zamówień publicznych, takich jak skomplikowane i zbiurokratyzowane prawo, niedostatek wiedzy przedsiębiorców o zamówieniach publicznych i niewystarczające kompetencje do udziału w nich, czy z drugiej strony – małą wiedzę zamawiających publicznych nt. potencjału lokalnego biznesu i jego możliwości w zakresie dostaw towarów czy usług.

Spotkanie w Candelarii w czerwcu 2017 r. dotyczyło stosowania kryteriów środowiskowych w zamówieniach publicznych, które oprócz wsparcia ważnego celu polityki publicznej jakim jest ochrona środowiska naturalnego, mogą przynieść jednostkom publicznym poważne oszczędności finansowe przy uwzględnieniu pełnego cyklu życia produktu oraz stymulują innowacyjność gospodarki i pomagają osiągać wiążące strategiczne cele polityczne wyznaczone agendą porozumień międzynarodowych.

Spotkanie w Koszalinie we wrześniu 2017 r. dotyczyło monitorowania wpływu zamówień publicznych na miasta w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym oraz metodologii i narzędzi, które mogą być zastosowane do pomiaru tego oddziaływania. Partnerzy projektu mogli przeanalizować kilka studiów przypadków, wymienić się własnymi doświadczeniami oraz zastanowić się nad kwestiami, które można by uznać w przypadku ich lokalnej sytuacji za priorytetowe.

Spotkanie międzynarodowe w Koszalinie było ostatnim spotkaniem tematycznym sieci współpracy PROCURE

Spotkania Lokalnej Grupy URBACT

Lokalna Grupa URBACT Miasta Koszalina powołana dla projektu PROCURE spotykała się łącznie 12 razy – średnio raz na kwartał, pomiędzy warsztatami międzynarodowymi. Stałym elementem posiedzeń ULG były wspólne przygotowania do spotkań partnerów projektu, podczas których analizowaliśmy materiały opracowane przez głównego eksperta sieci i zastanawialiśmy się nad pytaniami i problemami do przemyślenia. Uczestnicy spotkań międzynarodowych po każdym spotkaniu relacjonowali pozostałym członkom Lokalnej

Grupy URBACT przebieg warsztatu, a następnie dyskutowaliśmy w jakim zakresie i w jaki sposób można wykorzystać zdobytą wiedzę i doświadczenia w pracy nad Zintegrowanym Planem Działania, adaptując je do krajowego i lokalnego kontekstu. Każdy z członków Grupy mógł wypowiedzieć się i zaprezentować punkt widzenia ukształtowany poprzez pryzmat własnych doświadczeń.

Od samego początku praca Lokalnej Grupy URBACT była mocno zorientowana na opracowanie powstającego Zintegrowanego Planu Działania. Podczas pierwszych spotkań zaprezentowaliśmy i omówiliśmy wyniki lokalnych analiz zamówień publicznych i zidentyfikowaliśmy najważniejsze wyzwania, na które następnie poszukiwaliśmy odpowiedzi możliwych do wdrożenia w naszych realiach faktycznych i prawnych. Po licznych dyskusjach określiliśmy cel strategiczny i prowadzące do niego najważniejsze działania, które zostały następnie uszczegółowione w postaci kart gotowych projektów do wdrożenia.

Budowa kompetencji na poziomie lokalnym

Program URBACT zapewnił nam możliwość kształcenia umiejętności związanych z planowaniem działań zintegrowanych polityk miejskich, wykorzystując podejście partycypacyjne angażujące lokalnych interesariuszy. Uczestniczyliśmy w wydarzeniach budowania kompetencji na poziomie programowym (URBACT Summer University w Rotterdamie), krajowym (seminaria organizowane przez polski Krajowy Punkt Kontaktowy URBACT i Ministerstwo Rozwoju w Warszawie) oraz lokalnym (specjalistyczne szkolenie z kryteriów pozacenowych w zamówieniach publicznych).

Szkolenie pt. „Pozacenowe kryteria oceny ofert i ułatwienia dla MŚP w zamówieniach publicznych” odbyło się w dniu 19 kwietnia 2017 r. w Koszalińskiej Bibliotece Publicznej. W szkoleniu udział wzięli zamawiający publiczni z jednostek organizacyjnych Miasta Koszalina oraz kluczowych instytucji współpracujących z nami w ramach ULG:

Politechniki Koszalińskiej, Szpitala Wojewódzkiego, Powiatu Koszalińskiego. Środowisko przedsiębiorców reprezentowały organizacje zrzeszające i wspierające lokalnych MŚP: Koszalińska Izba Przemysłowo – Handlowa oraz Fundacja Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości. Na zaproszenie władz Koszalina, w szkoleniu uczestniczyli także przedstawiciele naszego polskiego partnera projektu PROCURE – Miasta Lublina.

W ramach szkolenia uczestnicy zdobyli wiedzę związaną z umiejętnością stosowania wszystkich rodzajów kryteriów pozacenowych przy ocenie ofert, które zostały omówione na praktycznych, konkretnych przykładach (fragmenty specyfikacji przetargowych). Osobny blok szkoleniowy poświęcony był ułatwieniom dla MŚP wprowadzonym przez Dyrektywę UE z 2014, wdrożonym do polskiego porządku prawnego w 2016 r.

Czego nauczyliśmy się od partnerów projektu

Dzięki uczestnictwu w sieci planowania działań PROCURE mogliśmy poznać naszych partnerów, ich krajowy oraz lokalny kontekst oraz wyzwania przed jakimi stoją. Każde z miast starało się przygotować zintegrowany plan działania dotyczący różnych aspektów związanych z dążeniem do wykorzystania potencjału zamówień publicznych dla lokalnego rozwoju gospodarczego i społecznego. Poniżej opisujemy te dobre praktyki oraz pomysły naszych partnerów, na które zwróciliśmy uwagę i które wniosły wkład w dyskusje i prace nad opracowaniem Lokalnego Planu Działania Miasta Koszalina.

Preston

Skuteczne wdrożenie metodologii analizy rzeczywistych wydatków publicznych oraz dążenie do rozszerzenia jej zakresu podmiotowego (inne instytucje publiczne), a także geograficznego (całe hrabstwo Lancashire). Opracowanie i ciągłe doskonalenie lokalnej strategii zamówień publicznych.

Albacete

Duży nacisk w planowanych działaniach położony na wsparcie lokalnych przedsiębiorców w skutecznym uczestnictwie w zamówieniach publicznych. Nawiązanie współpracy i sieciowanie z innymi projektami o pokrewnej tematyce realizowanymi w mieście (projekt Dramblys – Social Creativity Lab).

Almelo

Odwołanie się do poczucia moralnego obowiązku u lokalnych interesariuszy dbania o lokalną gospodarkę. Włączenie w planowane działania szeregu lokalnych projektów infrastrukturalnych i społecznych umożliwiające osiągnięcie efektu synergii.

Bolonia

Wpisanie zamówień publicznych w szerszy kontekst społeczny i lokalne priorytety. Duże znaczenie kryteriów społecznych i środowiskowych w zamówieniach publicznych.

Candelaria

Szerokie stosowanie mechanizmów demokracji partycypacyjnej i konsultacji społecznych umożliwiające pozyskanie szerokiego poparcia mieszkańców dla działań władz miasta.

Koprivnica

Opracowanie zintegrowanego planu zamówień publicznych obejmującego miasto i jego jednostki podległe. Plany elektronizacji zamówień publicznych.

Lublin

Możliwość porównania jak na podobne wyzwania (ten sam kontekst krajowy) zamierza odpowiedzieć inne polskie miasto.

Nagykallo

Analiza lokalnych zamówień publicznych identyfikująca dla jakiej części zamówień publicznych trafiających obecnie do przedsiębiorców nielokalnych istnieje lokalna alternatywa, a dla jakiej jest jej brak. Wpisanie działań promujących udział lokalnych przedsiębiorców w zamówieniach publicznych w szerszy kontekst odwołujący się do lokalnego patriotyzmu gospodarczego (planowana akcja „Zatrzymaj pieniądze w mieście”).

Praga – 9 Dzielnica

Dążenie do zmiany kultury zamówień publicznych. Zmiana myślenia o zamówieniach publicznych i modelu zarządzania nimi wymagająca rozwinięcia komunikacji między jednostkami organizacyjnymi i aktywizacji lokalnych interesariuszy.

Satu Mare

Wykorzystanie istniejących zinstytucjonalizowanych mechanizmów współpracy miast w regionie (Międzygminne Stowarzyszenie Rozwoju Okręgu Satu Mare). Dobra współpraca miasta z lokalną izbą zrzeszającą przedsiębiorców.

VII. GŁÓWNE WYZWANIA I CEL OGÓLNY

W wyniku I Fazy projektu, w której przeprowadzono diagnozę lokalnej sytuacji w kontekście zamówień publicznych i ich znaczenia dla lokalnej gospodarki, wspólnych dyskusji interesariuszy podczas spotkań Lokalnej Grupy URBACT, a także transnarodowych spotkań wymiany wiedzy i doświadczeń z partnerami projektu, wybrane zostały cztery kluczowe, uogólnione wyzwania, na jakie mógłby odpowiedzieć Zintegrowany Plan Działania Miasta Koszalina dla projektu PROCURE. Poniżej przedstawiono charakterystykę tych wyzwań z wyjaśnieniem ich szerszego kontekstu.

1. Mała świadomość wśród przedsiębiorców o możliwościach udziału w zamówieniach publicznych.

Zarówno statystyki krajowe jak również analizy lokalne pokazują, że wciąż niewielki odsetek przedsiębiorców bierze udział w zamówieniach publicznych. Jak pokazują doświadczenia własne członków Lokalnej Grupy URBACT niski stopień uczestnictwa przedsiębiorców w przetargach dotyczy nie tylko zrozumiałych sytuacji gdy zamawiane są towary, usługi czy roboty nie znajdujące się w ofercie lokalnych firm, ale także tych, o których z całą pewnością wiadomo, że są w Koszalinie firmy, które mogłyby wziąć udział w postępowaniu.

Koszalińscy przedsiębiorcy w dużej mierze nie mają świadomości jak dużą część rynku gospodarczego stanowią zamówienia publiczne i że udział w tym rynku może stanowić okazję i nowy impuls do rozwoju ich firmy. Nie

wiedzą jakie towary, usługi czy roboty nabywa w ciągu roku Miasto Koszalin i inne kluczowe koszalińskie instytucje publiczne. Brakuje wiedzy gdzie szukać takich informacji i jak można wziąć udział w zamówieniach publicznych, w szczególności dotyczy to dominujących w lokalnej gospodarce mikro i małych przedsiębiorstw o ograniczonych zasobach kadrowych.

2. Mała świadomość wśród zamawiających publicznych o potencjale lokalnego biznesu.

Analogicznie, koszalińskie instytucje publiczne nie mają wystarczającej wiedzy odnośnie tego, dostawcami jakich towarów i usług mogą być lokalne firmy, w szczególności jeśli chodzi o zamówienia publiczne poniżej krajowego progu 30 000 EUR netto, nie podlegające rygorom ustawy Prawo Zamówień Publicznych i w realizacji których podmioty publiczne mają więcej elastyczności i mogą opierać się na wewnętrznych procedurach.

Ogólnodostępne urzędowe rejestry przedsiębiorców – Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą) oraz Krajowy Rejestr Sądowy (dla spółek prawa handlowego) zawierają jedynie podstawowe informacje o figurujących tam podmiotach. Profil działalności firmy określony jest według kodów predefiniowanej klasyfikacji statystycznej, które często są wpisywane przez przedsiębiorców w dużej ilości niezależnie od faktycznej działalności. W rejestrach spotyka się też dane nieistniejących już firm, których właściciele zapomnieli je stamtąd wykreślić. Istnieją także duże luki jeśli chodzi o dane kontaktowe przedsiębiorcy inne jak adres pocztowy siedziby (telefon, e-mail, strona www).

W polskiej kulturze publicznej bezpośrednie kontakty administracji z biznesem są ograniczone w obawie przed posądzeniami o stronniczość i faworyzowanie jednych firm kosztem innych. Pewnym źródłem informacji o lokalnej bazie biznesu mogłyby być izby i inne organizacje zrzeszające przedsiębiorców, ale w Polsce zrzeszanie się przedsiębiorców w takich strukturach jest dobrowolne i członkiem lokalnych izb gospodarczych jest stosunkowo niewielki odsetek lokalnych MŚP.

3. Adekwatne zastosowanie kryteriów pozacenowych.

Polski system zamówień publicznych przez długi czas oparty był na najniższej cenie. Zamawiający stosowali wyłącznie to kryterium, z jednej strony z uwagi na mocno ograniczony budżet jednostek publicznych, z drugiej kryterium ceny pozwalało na jednoznaczne i łatwe rozstrzygnięcie przetargu oraz zabezpieczało przed zarzutami o niegospodarność czy faworyzowanie wybranych wykonawców. Trudno jest kwestionować obiektywizm rozstrzygnięcia, gdy jedynym kryterium wyboru oferty jest cena. W praktyce więc zamawiający kupowali najtańsze usługi czy produkty, niekiedy nie uwzględniając ich jakości czy późniejszych wysokich kosztów eksploatacji ani innych aspektów. Jeszcze innym skutkiem takiej sytuacji były wojny cenowe przedsiębiorców prowadzące do psucia rynku i zaniżania jakości oraz serii bankructw firm w sektorze budowlanym.

Dlatego w ostatnich latach znowelizowano Prawo Zamówień Publicznych w kierunku zaakcentowania większej roli kryteriów pozacenowych. Od 2014 r. cena nie może być już jedynym kryterium w zamówieniach poza zamówieniami o ustalonym standardzie i powszechnie dostępnymi na rynku. Po kolejnej zmianie prawa w lipcu 2016 r. zamawiający publiczni mogą stosować jedyne kryterium ceny lub te kryterium o wadze przekraczającej 60%, tylko jeśli w opisie przedmiotu zamówienia zostaną określone standardy jakościowe przedmiotu zamówienia oraz zostaną uwzględnione koszty jego cyklu życia.

W Polsce, w tym także w Koszalinie zamawiający bardzo rzadko stosują kryteria społeczne, innowacyjne i środowiskowe w zamówieniach publicznych. Są to nowe, małe znane rozwiązania i jednostki publiczne nie stosują ich nie chcąc komplikować i tak bardzo trudnej i wrażliwej sfery zamówień publicznych. Nie ma wiedzy i doświadczenia jak w praktyce stosować takie kryteria oraz świadomości szerszych korzyści jakie wynikają ze stosowania takich instrumentów. Z kolei przy stosowaniu kryteriów jakościowych istnieje problem z ich wymiernością i przeliczeniem na punkty (kwantyfikacja). Na kryteria pozacenowe najczęściej wybierane są proste do zastosowania kryteria określające warunki dostawy takie jak skrócenie terminu realizacji czy wydłużenie gwarancji nie zawsze adekwatne do przedmiotu zamówienia.

Brakuje opracowań i upowszechnienia przykładowych, merytorycznych katalogów pozacenowych kryteriów oceny ofert właściwych dla poszczególnych rodzajów zamówień wraz z metodologią sposobu ich używania oraz akceptacją Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, który dawał by zamawiającym pewność prawną, że

postępują właściwie i nie narażają się na odwołania wykonawców od rozstrzygnięć postępowań bądź stwierdzenie nieprawidłowości przez różnego rodzaju organy kontrolne.

Tymczasem kryteria pozacenowe mogłyby mieć istotne znaczenie z punktu widzenia wpływu zamówień publicznych na lokalną gospodarkę. Po pierwsze, koszaliński przedsiębiorca to w ogromnej większości, drobny przedsiębiorca działający na lokalną skalę, który nie jest w stanie konkurować cenowo z dużymi podmiotami funkcjonującymi na krajowym rynku. Po drugie, jak dowodzi przykład Manchesteru, właściwe wykorzystanie kryteriów społecznych, to sposób na zysk dla lokalnej społeczności, nawet w sytuacji gdy przetargi wygrywają podmioty zewnętrzne.

4. Biurokracja i skomplikowane, sztywne krajowe prawo zamówień publicznych.

Polskie prawodawstwo wokół zamówień publicznych charakteryzuje znacznie większy rygoryzm i stopień zbiurokratyzowania niż prawo unijne. Wynika to z doświadczeń historycznych i kultury prawnej kraju związanej z niskim poziomem zaufania publicznego skutkującym systemem legislacyjnym i administracyjnym skupionym bardziej na samym procesie administrowania niż na jego celu. Efektem tego jest drobiazgowa regulacja i rozbudowany aparat kontroli instytucji publicznych, koncentracja na tworzeniu i przestrzeganiu procedur, obiegu dokumentów i zabezpieczaniu się przed możliwymi nieprawidłowościami.

Drobiazgowa regulacja wymaga licznych i częstych zmian prawnych oraz systemu rozbudowanego orzecznictwa i rozstrzygania sporów w przypadku pojawiających się sprzecznych interpretacji. Polska ustawa Prawo Zamówień Publicznych, nowelizowana kilkadziesiąt razy w ciągu 10 lat obowiązywania dawno straciła swoją przejrzystość, orzecznictwo jest często niespójne, a trudne, długotrwałe i skomplikowane procedury zniechęcają wielu małych i średnich przedsiębiorców od uczestnictwa w przetargach. Problem jest dostrzegany przez rząd i Urząd Zamówień Publicznych, którzy zapowiadają przygotowanie zupełnie nowego prawa zamówień publicznych, które ma je odformalizować i spowodować, że jednostki publiczne będą mogły skoncentrować się na efekcie i pozyskiwaniu dobrych jakościowo, innowacyjnych produktów⁹.

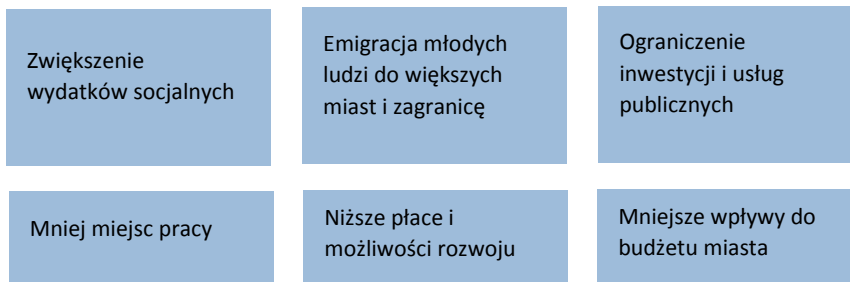
Organizację procedury zamówień publicznych dla przetargów przekraczających próg krajowy 30 000 EUR netto oraz niezbędną dokumentację, jaką mają złożyć oferenci określa Prawo Zamówień Publicznych. Zamawiający nie ma możliwości odstąpienia od tych wymogów czy też ich uproszczenia. Nie oznacza to jednak, że zupełnie nic nie można zrobić lokalnie w celu zmierzenia się z wyzwaniem trudnego i skomplikowanego prawa zamówień publicznych. Z jednej strony można wzmacniać kompetencje obu stron uczestników procesu: zamawiających i przedsiębiorców w zakresie znajomości procedur prawa zamówień publicznych jak również wykorzystywać nowe instrumenty prawne wprowadzone wdrożeniem Dyrektyw UE z 2014 r. ułatwiające dostęp do zamówień publicznych małych i średnim przedsiębiorstwom.

Drzewo problemów

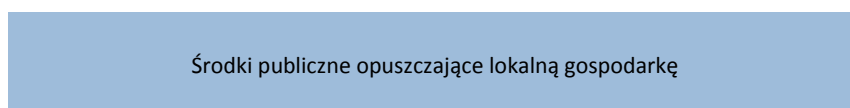
Jak pokazuje poniższe drzewo problemów, główne wyzwania przyczyniają się do problemu niewystarczającego stopnia skutecznego uczestnictwa lokalnych przedsiębiorców w lokalnych zamówieniach publicznych, przez co istotna część środków publicznych opuszcza gospodarkę miasta. W konsekwencji rynek pracy nie generuje tyle miejsc pracy ile potencjalnie mógłby, mniejsze są także możliwości rozwojowe przedsiębiorstw i oferowane przez nie płace i mniej środków trafia do budżetu gminy z partycypacji w części podatków PIT i CIT.

⁹ Prezes Urzędu Zamówień Publicznych Małgorzata Stręciwilk cyt. przez Polską Agencję Prasową, 17.10.2016 r.

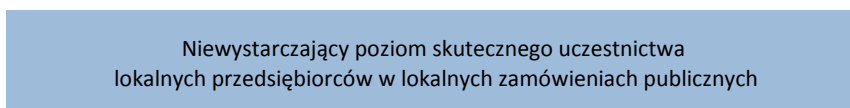
SKUTKI POŚREDNIE

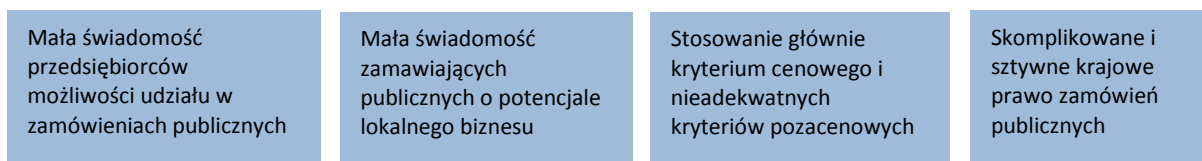
SKUTEK BEZPOŚREDNI

PROBLEM GŁÓWNY

PRZYCZYNY (WYZWANIA)

Cel ogólny Zintegrowanego Planu Działania Miasta Koszalina

Cztery główne zdiagnozowane wyzwania składają się na cel ogólny Zintegrowanego Planu Działania Miasta Koszalina w ramach projektu PROCURE, który jest taki sam jak cel całej sieci współpracy:

**Zwiększenie zatrzymania środków publicznych
na poziomie lokalnym dla dobra lokalnej gospodarki**

Zakłada się, że działania podjęte w odpowiedzi na zdiagnozowane cztery główne wyzwania w dłuższej perspektywie mogą przyczynić się do zwiększenia skutecznego uczestnictwa lokalnych przedsiębiorców w zamówieniach publicznych Miasta Koszalina i innych dużych jednostek publicznych, a tym samym mogą zapewnić małym i średnim przedsiębiorcom nowy impuls wzrostu, dzięki któremu możliwy będzie ich rozwój owocujący zwiększeniem liczby miejsc pracy i poprawą warunków płacowych, co długofalowo wpłynie na polepszenie standardów życia mieszkańców Koszalina oraz ograniczenie negatywnych skutków emigracji ekonomicznej do większych ośrodków w kraju i zagranicę.

VIII. PLANOWANE DZIAŁANIA

Działanie zwiększające poziom wiedzy o wpływie zamówień publicznych na lokalną gospodarkę

DZIAŁANIE NR 1		Analiza rzeczywistych wydatków publicznych
Oczekiwane cele		1. Zdobywanie wiedzy w jakim stopniu wydatki publiczne Miasta Koszalina trafiają do lokalnych przedsiębiorców. 2. Monitoring efektywności rezultatów działań zapisanych w Zintegrowanym Planie Działania.
Opis działania		Na przełomie 2015 i 2016 Miasto Koszalin na potrzeby diagnozy I Fazy projektu PROCURE dokonało pierwszej analizy zamówień publicznych jednostek organizacyjnych Miasta oraz innych koszalińskich samodzielnych zamawiających publicznych wykorzystując dostępne narzędzie – ankietowanie badanych podmiotów. Metoda ta jest jednak bardzo czasochłonna, nie wolna od wad, umożliwiając jedynie przybliżenie wiedzy o zamówieniach powyżej 30 000 euro zależnie od ilości i jakości zwróconych i wypełnionych kwestionariuszy. Nie informuje adekwatnie o zamówieniach poniżej progu ustawowego, które zazwyczaj nie są rejestrowane przez jednostki publiczne. W trakcie II Fazy projektu podczas warsztatów międzynarodowych poznaliśmy metodologię badania rzeczywistych wydatków publicznych Miasta Manchester, które analizuje wszystkie pozapłacowe wydatki budżetowe miasta w oparciu o zestawienia środków wypłaconych poszczególnym kontrahentom w ciągu roku, wygenerowane z programu budżetowego. Stwierdzenie czy wydatek nastąpił na rzecz podmiotu lokalnego następuje na podstawie analizy kodu pocztowego. W tym celu niezbędne będzie dostosowanie obecnego programu księgującego Urzędu Miejskiego, który zawiera dane o wydatkach i kontrahentach, nie umożliwia jednak generowania takich raportów. Kod pocztowy z prefiksem 75 będzie oznaczał przedsiębiorcę z siedzibą w Koszalinie, z prefiksem 76-0 przedsiębiorcę pochodzącego z Koszalińskiego Obszaru Funkcjonalnego. Wszystkie inne kody pocztowe będą odnosiły się do przedsiębiorców nielokalnych. źródło: www.mapa-kodow-pocztowych.pl. Planuje się wprowadzenie takiej analizy wydatków pilotażowo w Urzędzie Miejskim w Koszalinie, a w przypadku jej powodzenia – w innych jednostkach miejskich oraz zachęcanie do podobnych badań innych koszalińskich zamawiających publicznych.
Realizator		Miasto Koszalin
Przewidywany termin realizacji		Od 2018, raz w roku
Szacowany koszt		10 000 PLN
Możliwe źródła finansowania		Budżet Miasta Koszalina
Wskaźnik produktu	Nazwa wskaźnika	Liczba analiz wydatków publicznych
	Jednostka miary	Szt. w ciągu roku
	Wartość bazowa	1
	Wartość docelowa	1

Cel nr 1.

Zwiększenie świadomości wśród przedsiębiorców możliwości udziału w zamówieniach publicznych

DZIAŁANIE NR 2		Utworzenie strony internetowej dla przedsiębiorców zachęcającej do uczestnictwa w zamówieniach publicznych.
Oczekiwane cele		1. Większa świadomość MŚP nt. lokalnego rynku zamówień publicznych i możliwości rozwoju działalności poprzez aktywne uczestnictwo w nim. 2. Zwiększenie poziomu skutecznego uczestnictwa lokalnych przedsiębiorców w zamówieniach publicznych.
Opis działania		Działanie polega na utworzeniu dedykowanej dla przedsiębiorców strony (lub podstrony) internetowej zachęcającej lokalne firmy, głównie MŚP do udziału w zamówieniach publicznych. Strona będzie prezentować korzyści z udziału w zamówieniach publicznych oraz będzie zawierać użyteczne zasoby dla przedsiębiorców: - informacje o samodzielnych zamawiających w Koszalinie i najczęściej zamawianych przez nich cyklicznie dostawach, usługach, robotach (profile zamawiających), - aktualne plany zamówień publicznych zebrane od koszalińskich zamawiających, - materiały edukacyjne i informacyjne dla przedsiębiorców, m.in. (prawne, często popełniane błędy, odsyłacze do wartościowych stron nt. zamówień publicznych itp.) - dorobek projektu PROCURE (informacja o projekcie, wyniki lokalnych analiz zamówień publicznych, materiały z warsztatów międzynarodowych, Zintegrowany Plan Działania).
Realizator		Koszalińska Izba Przemysłowo – Handlowa Współpraca: Miasto Koszalin i koszalińscy zamawiający publiczni.
Przewidywany termin realizacji		2018
Szacowany koszt		10 000 PLN
Możliwe źródła finansowania		Budżet Miasta Koszalina (środki na współpracę z organizacjami pozarządowymi – tryb pozakonkursowy).
Wskaźnik produktu	Nazwa wskaźnika	Liczba odwiedzin strony internetowej w ciągu roku
	Jednostka miary	Szt. w ciągu roku
	Wartość bazowa	0
	Wartość docelowa	500

Cel nr 2.
Zwiększenie świadomości zamawiających publicznych o potencjale lokalnego biznesu

DZIAŁANIE NR 3		Ożywienie i promocja Katalogu Lokalnych Firm w ramach Koszalińskiego Portalu Gospodarczego
Oczekiwane cele		1. Większa świadomość koszalińskich zamawiających publicznych nt. potencjału lokalnych firm, które mogą być potencjalnymi dostawcami zamawianych towarów, usług i robót. 2. Zwiększenie poziomu skutecznego uczestnictwa lokalnych przedsiębiorców w zamówieniach publicznych, w szczególności w zamówieniach publicznych poniżej progu 30 000 EUR netto.
Opis działania		Działanie polega na ożywieniu utworzonego w 2006 r. internetowego Katalogu Lokalnych Firm w ramach Koszalińskiego Portalu Gospodarczego prowadzonego przez Fundację Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości, który stanie się ważnym źródłem informacji o lokalnych dostawcach. Planuje się aktualizację obecnej bazy danych oraz znaczące zwiększenie liczby aktywnie działających firm zapisanych do katalogu. Zaktualizowany i poszerzony Katalog Lokalnych Firm zostanie wypromowany wśród koszalińskich zamawiających publicznych, którzy będą zachęceni do korzystania z tego źródła informacji o potencjale lokalnych firm, mogących być dostawcami towarów, usług i robót w szczególności w zamówieniach o wartości nie przekraczającej progu 30 000 EUR netto, dla których nie obowiązują procedury przetargowe, a jedynie procedury wewnętrzne i ogólne zasady gospodarowania finansami publicznymi.
Realizator		Fundacja Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości. Współpraca: Miasto Koszalin i koszalińscy zamawiający publiczni.
Przewidywany termin realizacji		2018
Szacowany koszt		10 000 PLN
Możliwe źródła finansowania		Budżet Miasta Koszalina (środki na współpracę z organizacjami pozarządowymi – tryb pozakonkursowy).
Wskaźnik produktu	Nazwa wskaźnika	Liczba nowych przedsiębiorstw zapisanych do Katalogu Lokalnych Firm
	Jednostka miary	Szt. w ciągu roku
	Wartość bazowa	Stan na koniec 2017 r.
	Wartość docelowa	20

Cel nr 3.
Adekwatne zastosowanie kryteriów pozacenowych.

DZIAŁANIE NR 4		Wzmocnienie kompetencji zamawiających publicznych w zakresie stosowania kryteriów pozacenowych w zamówieniach publicznych.
Oczekiwane cele		1. Wzrost kompetencji koszalińskich zamawiających publicznych w zakresie adekwatnego stosowania kryteriów pozacenowych. 2. Zwiększenie znaczenia zamówień publicznych jako elementu wspierania polityk publicznych i działań rozwojowych.
Opis działania		Działanie zakłada stałe wzmocnianie kompetencji zamawiających publicznych w Koszalinie w zakresie stosowania kryteriów pozacenowych w zamówieniach publicznych poprzez uczestnictwo w specjalistycznych szkoleniach oraz udostępnianie przykładowych katalogów wykorzystania pozacenowych kryteriów oceny ofert w poszczególnych rodzajach zamówień publicznych. Upowszechnienie zastosowania w większym stopniu niż dotychczas adekwatnych kryteriów pozacenowych jest istotne z punktu widzenia lokalnej gospodarki, w której dominują MŚP o ograniczonym potencjale konkurencyjnym. Ponadto dzięki upowszechnieniu stosowania kryteriów społecznych, środowiskowych i innowacyjnych zamówienia publiczne mogą stać się w przyszłości ważnym elementem wspierania polityk publicznych poprawiających lokalne standardy. Pierwsze kompleksowe szkolenie dla Miasta Koszalina i jednostek współpracujących z miastem w ramach Lokalnej Grupy URBACT zostało zorganizowane w czasie trwania projektu PROCURE 19 kwietnia 2017 r. W ramach szkolenia uczestnicy zdobyli wiedzę związaną z umiejętnością stosowania wszystkich rodzajów kryteriów pozacenowych przy ocenie ofert, zobrazowanych konkretnymi przykładami (fragmenty specyfikacji przetargowych dla ponad 30 kryteriów). Osobny blok szkoleniowy poświęcony był ułatwieniom dla MŚP wprowadzonym przez Dyrektywę UE z 2014, implementowanym do polskiego prawa w 2016 r. Po zakończeniu projektu PROCURE zakłada się ustawiczne uczestnictwo jednostek publicznych w szkoleniach z zamówień publicznych w celu aktualizowania kompetencji i pogłębiania wiedzy o stosowaniu prawa zamówień publicznych z korzyścią dla lokalnej gospodarki i społeczności.
Realizator		Miasto Koszalin i koszalińscy zamawiający publiczni
Przewidywany termin realizacji		2017 i lata następne
Szacowany koszt		2017 – 7 960 PLN, 2018 i lata następne: w miarę dostępności środków zamawiających publicznych na szkolenia.
Możliwe źródła finansowania		2017 – budżet projektu PROCURE 2018 i lata następne: środki własne zamawiających publicznych.
Wskaźnik produktu	Nazwa wskaźnika	Liczba postępowań, w których zastosowano pozacenowe kryteria oceny oferty inne jak związane z warunkami dostawy (termin realizacji, długość gwarancji, termin płatności).
	Jednostka miary	Szt. w ciągu roku
	Wartość bazowa	2017 – wg stanu na ten rok
	Wartość docelowa	2022 – wartość z 2017 + 10% (2% w ciągu każdego roku)

Cel nr 4.
Działania w odpowiedzi na skomplikowane, sztywne krajowe prawo zamówień publicznych.

DZIAŁANIE NR 5		Wzmocnienie kompetencji przedsiębiorców do udziału w zamówieniach publicznych poprzez organizację szkoleń i doradztwo.
Oczekiwane cele		Zwiększenie skutecznego uczestnictwa lokalnych MŚP w zamówieniach publicznych.
Opis działania		Działanie zakłada prowadzenie regularnych szkoleń dla lokalnych przedsiębiorców z zakresu uczestnictwa w zamówieniach publicznych. Szkolenia mogłyby być organizowane cyklicznie np. raz na kwartał lub przynajmniej dwa razy do roku z uwagi na zmiany prawne oraz na nowe podmioty gospodarcze zainteresowane wejściem na rynek zamówień publicznych. Podczas szkoleń przedsiębiorcy zdobędą praktyczną wiedzę o obowiązujących przepisach prawa regulujących udzielanie zamówień, w tym: ogólnych uwarunkowaniach, trybach ustawowych, przepisach dotyczących wykonawców i stawianych im warunkach, specyfikacjach przetargowych, z zakresu przygotowania ofert i najczęściej popełnianych błędów, kryteriach oceny ofert, najczęstszych postanowieniach umów i zabezpieczeniach, przebiegu procedury przetargowej, systemie ochrony praw wykonawców i środkach odwoławczych. Przedsiębiorcy dowiedzą się także, w jaki sposób szukać informacji o zamówieniach publicznych (ogłoszenia, BIP, zamówienia w UE, plany zamówień publicznych zamawiających publicznych). Ponadto w ramach działania przewiduje się także możliwość bieżącego doradztwa i wsparcia konsultacyjnego dla przedsiębiorców chcących brać czynny udział w lokalnych zamówieniach publicznych.
Realizator		Fundacja Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości
Przewidywany termin realizacji		2018 i lata następne
Szacowany koszt		Nie dotyczy
Możliwe źródła finansowania		Środki z budżetu Miasta Koszalina przekazywane do FCIP w ramach ogólnego konkursu na działalność pożytku publicznego z zakresu wspierania przedsiębiorczości. Inne możliwe źródła: środki Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014 - 2020 na rozwój usług instytucji otoczenia biznesu.
Wskaźnik produktu	Nazwa wskaźnika	Liczba właścicieli i pracowników MŚP, którzy podnieśli kompetencje do udziału w zamówieniach publicznych.
	Jednostka miary	Szt. w ciągu roku
	Wartość bazowa	0
	Wartość docelowa	50

DZIAŁANIE NR 6		Ułatwienia dla MŚP w zamówieniach publicznych
Oczekiwane cele		Zwiększenie skutecznego uczestnictwa lokalnych MŚP w zamówieniach publicznych.
Opis działania		Działanie zakłada wykorzystywanie nowych instrumentów prawnych przez Miasto Koszalin i innych zamawiających publicznych wprowadzonych do polskiego prawa nowelizacją prawa zamówień publicznych w lipcu 2016 r., która wdrożyła postanowienia Dyrektyw UE z 2014 r.: Wśród tych instrumentów znajdują się: - uproszczenia procesu (zmniejszenie wymagań dokumentacyjnych, docelowa elektronizacja procesu), - zmniejszenie wymagań w zakresie żądanej zdolności ekonomicznej (średni roczny obrót stanowiący maksymalnie dwukrotność szacunkowej wartości zamówienia), - podział dużych przetargów na mniejsze celem zwiększenia dostępności zamówień publicznych dla małych i średnich przedsiębiorców w zamówieniach publicznych, wszędzie tam gdzie jest to możliwe ze względów funkcjonalnych i organizacyjnych.
Realizator		Miasto Koszalin i zamawiający publiczni
Przewidywany termin realizacji		2018 i lata następne
Szacowany koszt		Działanie bezkosztowe
Możliwe źródła finansowania		Nie dotyczy
Wskaźnik produktu	Nazwa wskaźnika	Liczba postępowań, w których zastosowano ułatwienia dla MŚP (wzrost o 10% w ciągu 5 lat)
	Jednostka miary	% postępowań w ciągu roku
	Wartość bazowa	2017 – wg stanu na ten rok
	Wartość docelowa	2022 – wartość z 2017 + 10% (2% w ciągu każdego roku)

Tabela wskaźników Zintegrowanego Planu Działania

Cel	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
Cel ogólny (strategiczny) Zwiększenie wydatkowania środków publicznych na poziomie lokalnym dla dobra lokalnej gospodarki	Zgodnie z opisem celów szczegółowych	Odsetek wartości wydatków publicznych Miasta Koszalina trafiających do lokalnej gospodarki (zwiększenie o 5% w ciągu 5 lat) Bazowy: wg stanu na 2017 r. Docelowy: 2022 - stan na 2017 r. + 5% (1% w ciągu każdego roku)
Cel szczegółowy nr 1. Zwiększenie świadomości wśród przedsiębiorców możliwości udziału w zamówieniach publicznych	Liczba odwiedzin strony internetowej dla przedsiębiorców zachęcającej do uczestnictwa w zamówieniach publicznych (szt. w ciągu roku): Bazowy: 0 Docelowo: 500	
Cel szczegółowy nr 2. Zwiększenie świadomości zamawiających publicznych o potencjale lokalnego biznesu.	Liczba nowych przedsiębiorstw zapisanych do Katalogu Lokalnych Firm (szt. w ciągu roku) Bazowy: stan na koniec 2017 r. Docelowo: 20	
Cel szczegółowy nr 3. Adekwatne zastosowanie kryteriów pozacenowych.	Liczba postępowań, w których zastosowano pozacenowe kryteria oceny oferty inne jak związane z warunkami dostawy: termin realizacji, długość gwarancji, termin płatności (% wzrost). Bazowy: stan na koniec 2017 r. Docelowy: 2022 – stan na koniec 2017 r. + 10% (2% w ciągu każdego roku)	
Cel szczegółowy nr 4. Działania w odpowiedzi na skomplikowane, sztywne krajowe prawo zamówień publicznych.	Liczba właścicieli i pracowników MŚP, którzy podnieśli kompetencje do udziału w zamówieniach publicznych (szt. w ciągu roku) Bazowy: 0 Docelowy: 50 Liczba postępowań, w których zastosowano ułatwienia dla MŚP (% wzrost) Bazowy: stan na koniec 2017 r. Docelowy: 2022 – stan na koniec 2017 r. + 10% (2% w ciągu każdego roku)	

IX. FINANSOWANIE DZIAŁAŃ

Zakłada się, że uruchomienie działań nr 1, 2 i 3 zaplanowanych w Zintegrowanym Planie Działania Miasta Koszalina będzie wymagało bezpośredniego zainwestowania sumy ok. 30 000 PLN (ok. 7 000 EUR). Środki te zostaną zaangażowane w miarę dostępności w budżecie miasta.

Lp	Działanie	Koszt	Źródła finansowania
1	Analiza rzeczywistych wydatków publicznych	10 000 PLN	Budżet miasta Koszalina
2	Utworzenie strony internetowej dla przedsiębiorców zachęcającej do uczestnictwa w zamówieniach publicznych.	10 000 PLN	Budżet miasta Koszalina (wsparcie organizacji pozarządowych)
3	Ożywienie i promocja Katalogu Lokalnych Firm w ramach Koszalińskiego Portalu Gospodarczego	10 000 PLN	Budżet miasta Koszalina (wsparcie organizacji pozarządowych)
4	Wzmocnienie kompetencji zamawiających publicznych w zakresie stosowania kryteriów pozacenowych w zamówieniach publicznych.	Koszty nieokreślone na tym etapie	Budżet miasta Koszalina Fundusze unijne
5	Wzmocnienie kompetencji przedsiębiorców do udziału w zamówieniach publicznych poprzez organizację szkoleń i doradztwo.	Koszty nieokreślone na tym etapie	Dotacja miasta dla FCIP Fundusze unijne
6	Ułatwienia dla MŚP w zamówieniach publicznych	Brak zidentyfikowanych kosztów bezpośrednich	Nie dotyczy

Dla działania nr 5, związanego z podnoszeniem kompetencji zamawiających publicznych w zakresie stosowania kryteriów pozacenowych i działania nr 6 polegającego na wzmocnieniu kompetencji przedsiębiorców do udziału w zamówieniach publicznych przez organizację szkoleń i doradztwo, na obecnym etapie nie można określić jeszcze dokładnych kosztów. Te działania będą prowadzone cyklicznie, w miarę dostępności środków na szkolenia.

Działanie nr 6 można realizować w ramach wieloletniej umowy wsparcia Fundacji Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości dotacją z budżetu Miasta Koszalina w wyniku rozstrzygniętego konkursu publicznego na działania z zakresu pożytku publicznego: wspierania przedsiębiorczości i przeciwdziałania bezrobociu.

Na działania szkoleniowe można także poszukiwać dofinansowania zewnętrznego – na ogół poprzez projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej obejmujące szerszy kontekst i przewidujące w ramach swojego zakresu rzeczowego również finansowanie szkoleń. Poniżej przeanalizowano kilka możliwości w tym zakresie.

Międzynarodowe programy operacyjne

Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej, do udziału w których uprawniona jest cała Polska np. URBACT, INTERREG Europe, INTERREG Central Europe czy województwo zachodniopomorskie: np. INTERREG South Baltic, INTERREG VA Meklemburgia – Pomorze Przednie i inne.

Ww. programy wspierają realizację międzynarodowych projektów partnerskich dotyczących m.in. takich zagadnień jak lokalny rozwój gospodarczy i wspieranie przedsiębiorczości czy podnoszenie kompetencji pracowników.

Krajowe programy operacyjne

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój na lata 2014-2020.

Działanie 2.2 „Wsparcie na rzecz zarządzania strategicznego przedsiębiorstw oraz budowy przewagi konkurencyjnej na rynku”.

Typ projektu 2: Działania szkoleniowe i/lub doradcze skierowane do przedstawicieli MMŚP w zakresie funkcjonowania na rynku zamówień publicznych.

W 2018 r. zostaną wyłonieni przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości operatorzy na duże projekty obejmujące kilka makroregionów kraju, które zakładają przeprowadzenie szkoleń informacyjnych oraz działań doradczych z zakresu możliwości udziału polskich przedsiębiorców z sektora MMSP w krajowych i zagranicznych zamówieniach publicznych.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020

Działanie 6.1 Usługi rozwojowe skierowane do przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw na podstawie systemu popytowego.

W ramach ww. działania wyłonieni zostali operatorzy realizujący duże projekty grantowe dla MMŚP w regionie, których celem jest wzrost poziomu konkurencyjności i kondycji przedsiębiorstw z terenu województwa zachodniopomorskiego przez zapewnienie im możliwości samodzielnego lub wspieranego wyboru zarejestrowanych usług rozwojowych (szkolenia, doradztwo, kursy, studia podyplomowe, mentoring itp.) z wybranego przez nich zakresu merytorycznego, na które mogą otrzymać od 50 do 80% dofinansowania w zależności od statusu.

Działanie 10.1 Wsparcie procesów zarządzania i wdrażania oraz działań informacyjno-promocyjnych RPO WZ

W ramach projektu „Zapewnienie sprawnego i prawidłowego przebiegu procesu wdrażania i realizacji instrumentu ZIT na terenie Województwa Zachodniopomorskiego na obszarze KKBOF w 2017 r.” w III kwartale 2017 r. przeprowadzono szkolenia dla pracowników Urzędu Miejskiego w Koszalinie wzmacniające ich kompetencje m.in. w dziedzinie prawa i praktyki zamówień publicznych.

X. ANALIZA RYZYKA

Wdrażanie Zintegrowanego Planu Działania Miasta Koszalina dla projektu PROCURE nie jest obarczone możliwością wystąpienia dużego zestawu zagrożeń jakie mają miejsce np. w przypadku projektu inwestycyjnego.

Zidentyfikowano trzy obszary podstawowych ryzyk jakie mogą powodować utrudnienia we wdrażaniu działań zapisanych w ZPD: finansowe, prawne i instytucjonalne. Poniższa tabela przedstawia opis czynników ryzyka oraz działania zapobiegawcze jakie będą podejmowane by zminimalizować możliwość ich wystąpienia i ograniczyć ewentualne skutki.

Czynniki ryzyka	Opis czynników ryzyka	Ryzyko wystąpienia	Skutki wystąpienia	Działania zapobiegawcze
Finansowe	Ryzyko braku dostępności środków finansowych powodujące nie możliwość wykonania części działań zapisanych w ZPD lub znaczące zmniejszenie ich zakresu.	Średnie	Wysokie	- zaplanowanie środków w budżecie miasta z wyprzedzeniem - przedstawienie korzyści z zainwestowania środków (pośrednie zwiększenie wpływów do budżetu w dłuższym okresie) - poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania działań.
Prawne	Zmiany legislacyjne w prawie zamówień publicznych powodujące większą sztywność i biurokrację przepisów, w	Niskie	Średnie	- przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom prawa np. poprzez zabieranie głosu w konsultacjach społecznych projektów aktów prawnych, lobbowanie na rzecz zmiany prawa

	konsekwencji utrudniające innowacyjne podejście do zamówień publicznych.			- wzmocnienie kompetencji poprzez ciągłe szkolenie się i analizy studiów przypadków
Instytucjonalne	Myślenie "resortowe", brak podejścia ponad wydziałowego. Niechęć do współpracy ze strony kluczowych interesariuszy: przedsiębiorców (np. brak zainteresowania) i innych zamawiających publicznych (np. brak woli angażowania się w ponadstandardowe działania).	Średnie	Wysokie	- powołanie koordynacyjnego zespołu międzywydziałowego - działania informacyjne i uświadamiające korzyści dla całego miasta ze współpracy i zaangażowanie się kluczowych interesariuszy w działania zaplanowane w ZPD

XI. PODSUMOWANIE

Uczestnictwo w sieci współpracy PROCURE w ramach Programu Operacyjnego URBACT III na lata 2014-2020 pozwoliło nam spojrzeć na problematykę zamówień publicznych traktowanych dotychczas jako formalna procedura wyłaniania wykonawców dostaw, usług i robót budowlanych – w innowacyjny sposób, zgodnie z którym zlecanie zadań publicznych może być jednym z narzędzi służących wspieraniu lokalnej gospodarki, małych i średnich firm, stymulowania innowacyjności, dążenia do zrównoważonego rozwoju i spójności społecznej z jednoczesnym poszanowaniem zasad konkurencyjności i przejrzystości.

Poszukując nowych impulsów dla dalszego wzrostu i zwiększania atrakcyjności gospodarczej Koszalina, uświadomiliśmy sobie, że jednym z nich może być wykorzystanie potencjału wewnętrznego tkwiącego w lokalnych zamówieniach publicznych, które według naszych badań w skali całego miasta stanowią duży rynek o przeciętnej rocznej wartości przekraczającej 500 mln PLN (120 mln EUR). Więcej pieniędzy pozostających na szczeblu lokalnym może wpłynąć na wzrost gospodarczy, więcej miejsc pracy i lepsze zarobki oraz zwiększenie możliwości budżetowych samorządu mającego udział w części odprowadzanych podatków dochodowych.

Dzięki zdobyciu wiedzy i wymianie doświadczeń z partnerami projektu wypracowaliśmy z lokalnymi kluczowymi interesariuszami skupionymi w Lokalnej Grupie URBACT możliwe działania do wdrożenia, które pomogą nam osiągnąć cel zwiększenia zatrzymania środków publicznych na poziomie lokalnym dla dobra lokalnej gospodarki, biorąc pod uwagę krajowe i lokalne realia faktyczne i prawne. Działania te prezentują zintegrowane, całościowe podejście dotyczące problemu z każdej strony: od analizy rzeczywistych wydatków publicznych, poprzez uświadamianie i zachęcanie przedsiębiorców do udziału w lokalnych zamówieniach publicznych, a jednostek publicznych – do poznania i korzystania z oferty lokalnych firm, aż do wzmocnienia kompetencji przedsiębiorców do efektywnego uczestnictwa w zamówieniach publicznych, a zamawiających publicznych do stosowania na szerszą skalę innowacyjnych kryteriów pozacenowych i wszelkich dostępnych ułatwień w dostępie MŚP do zamówień publicznych.

Zakłada się, że działania zaplanowane w ZPD w odpowiedzi na zdiagnozowane cztery główne wyzwania w dłuższej perspektywie przyczynią się do zwiększenia skutecznego uczestnictwa lokalnych przedsiębiorców w zamówieniach publicznych Miasta Koszalina i innych dużych jednostek publicznych, a tym samym zapewnią małym i średnim przedsiębiorcom nowy impuls wzrostu, dzięki któremu możliwy będzie ich rozwój owocujący zwiększeniem liczby miejsc pracy i poprawą warunków płacowych, co długofalowo wpłynie na polepszenie standardów życia mieszkańców Koszalina oraz ograniczenie negatywnych skutków emigracji ekonomicznej do większych ośrodków w kraju i zagranicę.